

ŽENAIN

na strani 361. so nove nagrade!

Priloženi sta knjigi: Angele Vodetove: Žena v sedanji družbi

POŠTNI
PLAČAN
V GOTOV

LETO
OKTOBI
193

DOM 10

Kmalu bo **100** let

SMO PRED STOLETNICO OBSTOJA:

NAŠE CENE TOLČEJO VSE!

Mi SMO CENEJŠI!

Gospodom za jesen in zimo:

Sportno (obleke, pumparce) Din 52, 75, 88
Sportno češko Din 120, 130, 155
Modni kamgarn Din 120, 145, 160, 170
Ia češki kamgarn od Din 155 do 215
Cenejši ševijot Din 60 do 80
Češki kamgarn, črn in moder
Din 110, 120, 155, 180
Salonske hlače, kamgarn Din 160, 190, 220
Za izbrani okus fino angleško
od Din 215 dalje.

Za zimske suknje:

Dubl od Din 90 dalje
boljše štrpac suknje Din 175, 185, 215
fine angleške suknje od Din 300 do 340
črne in marengo suknje Din 210, 230 240.

Damam za jesen in zimo:

volnene obleke:
Šlager sezije: Frescolaine Din 34
Volnena flanela Din 52
Crepella, afgalen, 130 cm Din 74, 85
Georgette Charmelaine, 130 cm Din 125, 135

Plašči:

Sportni, cenejši Din 52, 65, 75
Angleški sportni Din 135, 140, 165
Promenadni, modne barve Din 90, 110, 130
Promenadni, fini, modne kvalitete Din 140, 150, 165, 180.

Svila

za večerne in plesne obleke!

Ia Crepe de Chine, nad 220 različnih barv
Din 32
Marokain Din 45
Crepe Satin, čista svila Din 75
Specijalna izbira težkih svil za toalete in
paletaje.

Odeje:

Klot Din 110, 150, 180
Svilene Ia bata Din 350
Volnene Din 140, 180, 200, 240
Fine kamelhar od Din 470 naprej
Fine flanel Din 70 in 90
Flanel rjuhe širine 220 cm Din 35 in 45.

Pliši:

Pliš črn Din 110 in 120
Angora črn, rujav in siv Din 215
Krimer črn Din 150 in 270
Pliš bel Din 150 in 165
Gladek volnen Din 180 in 220
Najfinejši svilen Din 300.

MANUFAKTURA
F. KS.

Souvan

USTANOVljENO 1835
LJUBLJANA
MESTNI TRG 24

Za dom:

Baržun, praktična in modna
tkanina za vse prilike Din 22, 24, 32
Češke flanele in velurji, stalnih barv
Din 17, 18
Flanele za pižame in perilo Din 9, 12, 15, 17.

Posebna prilika:

Tweed-barhent (Cvirn) Ia vrsta znatno
znižana Din 18, 20
Turing Din 17, 22.

CENE

OSTANKOV VAS BODO PRESENETILE:

VSEM IZVEN LJUBLJANE: PIŠITE PO VZORCE!

Ova gospodinja pripravljena in
 najljubši izdelek

Bactamid

(nadomestek za jajca)
 od Dr. Cruta in Dr. Oetkerja

nadomestilo moč za obhajanje teste in harte
 jajc; nadome hostov tega prahu vsebuje eno
 harte enega rumenjaka kakor tudi moč enega
 beljaka.

Bactamid se koristno doda vsaki močnati j-
 in pivcu, posebno omletam, Ajfinahom,
 omletam, krepicam, omletam, kuhinjskim, k
 om, marmeladam in karkasom testa itd. v
 se dobi lipo obliko in je lahko prah.

Uin 1.50

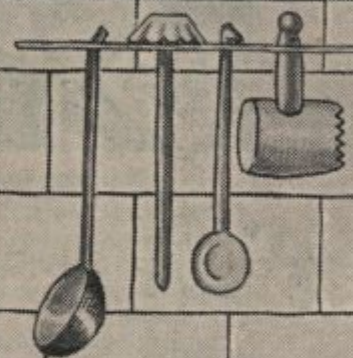
GOSPODINJE!

PRAVA DOMAČA
 JED LE S PRAVIM
 DOMAČIM IZDELKOM.

OETKER-
 JEVA SVETLA
 GLAVA.

Dr. Oetker-jev
PRIPOMOČEK
 ZA
VKUHAVANJE
 za gospodinjstvo.

Vsebinska teža zavojčka uporabljena po
 enostranskem navodilu, da 5 kg vkuha-
 nega s' d'le. Zelo marmelada, sad-
 nica sokov, kumaran in slivcama
 etalnost in zabranj sili kvarjenje po
 vsehobri ter kislih.

JUGOSLOVANSKA TVORNICA

D. A. OETKERJA

Nadalje proizvajamo še:

pudinge

kreme

šartlje

itd.

OETKER-
 JEVA SVETLA
 GLAVA.

Doktor Oetker-jev
pecilni prašek
 je najboljši!
 Zakonito zaščiteno pod
 imenom
Backin

OETKER-
 JEVA SVETLA
 GLAVA.

Dr. A. Oetker-jev
vanilinov sladkor
 za kuhinjo.

Ta zavitek radostuje, da zadobi velik pudling,
 kreme, kolač ali 1 liter likerja prijeten
 vanilijev aroma.
 Vsebinska teža zavojčka nadomestuje 2-3 strake
 dobrih vanilije.

Gotovo.

Zdaj pa NIVEA

Namažite se nalahno.

To zadostuje. Potem od domačih opravil ne ostane nobena sled. Roke Vam dobe nežno, kakor žamet mehko kožo in negovan videz, da ga boste kar veseli.

Nivea-Creme prodere čisto v kožo, ne da bi se koža količkaj svetila.

Marko in Darko.

Marko in Darko sta brata. Še mlada in zelo rada se imata. Nekega dne pa se zgodi nesreča. Marko se je pretepal s sošolci in padel v blato. Ves umazan je prišel domov.

Sprejem seveda ni bil kaj prijazen. Oče je neboljnenca premeril od nog do glave in mu dejal:

«Le počakaj, paglavec. Hitro se umij in izgini v posteljo. Ko se posušiš, jih dobiš!»

Mati je umazanega nesrečnika oprala in ga nesla v posteljo. Ker se je na vse pretege drl, ga je mirila. Obljubila mu je, da bo prosila očeta, da ga ne bo preveč natepel.

Darko je medtem pojedel. Potem pa je prosil očeta, naj mu dovoli, da gre k bratcu.

Materi se kar srce topi: «Poglej, stari», mu je rekla. «Ali ni to lepo? Tega otroka bi si lahko vzela za zgled. Ti si tak, da se te vse boji, Darko je pa tako dobrega srca...»

Tedaj se vrne Darko iz sobe. In reče:

«Oče, Marko se je že posušil.»

Hiter odgovor.

Tujec: «Povej mi, mali, kako pridem najhitreje na železniško postajo.»

Mali: «Tecite!»

Ujel ga je.

«Sto in sto načinov je, da najdemo srečo.»

«Vem, toda pošten je samo eden.»

«Kateri pa?»

«Saj sem takoj vedel, da ga vi ne poznate.»

Pridiga.

Špelin mož Kozma je zelo redkih besed. V nedeljo pride iz cerkve in žena ga ogovori:

«Ali si bil pri maši?»

«Bil.»

«Tudi pri pridigi?»

«Tudi.»

«O čem so pa danes gospod govorili?»

«O grehu.»

«Kaj so pa rekli?»

«Da so proti.»

Pred sodnikom.

«Knjig torej niste ukradli?»

«Ne, gospod sodnik.»

«Gosi tudi ne?»

«Ne.»

«Kokoši?»

«Ne.»

«Torej ste oproščeni!»

«Hvala, gospod sodnik! Kar bal sem se že, da boste vprašali za race.»

ZA TO ZIMO PRINAŠAMO

ZOPET NOVO IN BOGATO IZBIRO

DAMSKIH PLAŠČEV

Temni plašč iz sukna s plišastim ali Krimer ovratnikom

Temni moderni plašč z novim prsnim okrasom, ovratnik iz krzna

Elegantni modelni plašč s širokim reverom iz sivo-črnega ali drap-črnega angleškega blaga, ovratnik iz črnega krzna

Dln 390.-

Dln 690.-

Dln 790.-

TIVAR

Poizkusna steklenička

COLOGNE "SOIR DE PARIS"

je privita zdaj vsaki originalni škatli

PUDRA "SOIR DE PARIS"

Izkoristite torej to ugodno priložnost in kupite pri svojem parfumerju za normalno ceno ta odlični puder. Naša kompletna serija "Soir de Paris" se dobiva v vseh strokovnih trgovinah.

BOURJOIS

PARFUMEUR-PARIS

Depot: BELA VARY, ZAGREB, Smičiklasova ul. 23

Državna služba.

Mladenič v mašinski podoficirski šoli (elektrotehnična stroka) ima služiti še štiri leta. Ali bi lahko dobil po končanem studiju in odsluženem roku državno službo in kakšno?

H. C.

Odgovor:

Na to vprašanje je absolutno nemogoče odgovoriti kaj določnega, ker ni mogoče vedeti, kakšne bodo razmere po štirih letih. Kakršne so zdaj razmere, ni veliko upanja, ker so vsa mesta do zadnjega zasedena in se povprečno na leto izpraznita samo po eno ali dve mesti, prosilcev, ki so zaznamenovani, pa je okoli 200.

Dota. Pred štirimi leti sem po očetu podedovala kmetiško posestvo s pogojem, da izplacam svoji mlajši sestri tisti dan, ko se poroči, 50.000 dinarjev. V to svrho sem takrat prodala del gozda in denar naložila v domačo hranilnico pod svojim imenom. To sem ji takrat tudi povedala. Zaročenec in moja sestra se pa branita sprejeti doto v hranilni knjižici. Ali me lahko prisilita, da moram izplačati doto v gotovini, ki je danes nikjer ne morem dobiti? Ali se lahko poslužim zakona o kmečkih dolgovih?

Rozalija G.

Odgovor. Vi ste dolžni plačati sestri v gotovini. Vendar ji dopovejte, da tega sedaj ne morete storiti. Da niste imeli namena zadržati njene dote, je že dokaz to, ko ste prodali gozd za njeno doto. Če le morete, uredite s sestro na lep način. Morda le dobite nekaj vsaj nekaj, da se ne bosta tožarili. Sporočite svoj priimek in bivališče. Isto od Vaše sestree.

Obupana. Te dni bi se morala poročiti. Vse je bilo pripravljeno. Sedaj pa se ne moreva, ker je zdravniška preiskava ugotovila, da ima moj zaročenec zastrupljeno kri. On o tem ni doslej ničesar vedel, saj ni bil nikdar bolan. Jaz mu to prav

rada verjamem. Kaj se tako izpričevalo ne da izpodbijati? — Obupana nevesta.

Odgovor. Take zadeve ne moremo javno obravnavati. Najbolje je, če stopite s svojim ženinom do najbližjega zdravnika, ki Vama bo vse razložil in svetoval, kaj Vama je napraviti.

Skorbut. — **Odgovor R. Ž. iz M.**

Skorbut je zelo neprijetna bolezen in je posledica pomanjkanja vitaminov iz surove hrane. Pokaže se najprej po krvavenju iz dlesne in izpadanju zob. Ozdravi se najpreprosteje, če uživamo vsak dan pol kozarca paradižnikovega soka.

Ponovno prosimo, da se vsa vprašanja vedno podpisujejo s polnim imenom. Vsaka dobi veliko hitreje pismen odgovor, kakor pa odgovor v listu. Na nepodpisana vprašanja ne moremo odgovarjati. Tiste, ki hočete odgovor ali nasvet, sporočite svoj naslov. Za poštnino in papir priložite znamke za 3 dinarje.

Poročila se je gospodična Marija Kandonijeva z gospodom Radom Skoričem iz Debarja. Iskreno čestitamol!

LEPA BESEDA LEPO MESTO NAJDE.

Gospa in gospodične, ki ljubijo red, lepo prosimo, da nakažejo prve dni oktobra naročnino za zadnje četrtletje.

Tiste, ki so v zaostanku, naj izvolijo plačati tudi ostanek. Te smo na plačilo naročnine opozorili s posebno položnico, ki smo jo priložili našemu vabilu na naročbo novih knjig.

Službo dobi:

35—40 let stara gospodinjska pomočnica, samostojna moč.

Službo išče:

Uradnica s štiriletno prakso v odvetniški pisarni, samostojna moč za sodnopisarniške in zemljiškknjižne posle. Ponudbe na upravo pod: Nujna pomoč.

Pridno, izobraženo dekle. Gre k otrokom ali kot hišna.

Zakaj gladovati?

Prekomerna debelost ne le, da ni lepa, temveč je tudi mnogokrat znak, da izmenjava snovi pri Vas ni v redu. Zakaj bi si zaradi takih motenj sami sebi krajšali življenje? Kupite

BOXBERGERJEVE KISSINGEN TABLETE ZA HUIŠANJE

Kissingen je kopališče svetovnega slovesa. Iz Kissingenske soli proizvajajo po vsem svetu znane Boxbergerjeve tablete za huišanje, katere odstranjujejo prekomerno debelost, istočasno pa delujejo kot blagodejno sredstvo za reguliranje. Ne vsebujejo niti joda, niti kakih drugih snovi, ki bi škodovala srcu. Dobivajo se v vsaki lekarni.

Ogl. reg. pri M. S. P. in N. Z. pod S. Br. 623 od 29. III. 1932.

Ženska svetuje

Razpoke v parketu, kjer se utegne zarediti raznovrstna golazen, zalepimo z mešanico žgane sadre in kleja. Tej mešanici damo še pravo barvo, da se zamazana razpoka ne pozna preveč.

Dosti premoga prihranimo, če ga v peči ne polagamo na žerjavico, ampak pred njo. Da prihranimo vžigalice, položimo zvečer v časopisni papir zavit kos premoga na žerjavico ali pa natresemo na gorečo žerjavico drobno plast ostankov iz kuhinje (olupkov in podobnega). Takó bo ostala žerjavica živa do drugega jutra. Tudi vlažen, dobro zmečkan papir pomaga ohraniti žerjavico.

V sedanjih časih je treba tudi z električno varčevati. Toda kako? Vse žarnice, ki so odveč, odvij. V kuhinji je dovolj 16svečna žarnica. Samo tam, kjer delaš ročna dela in podobno, imej večjo. Če gori kakšna žarnica slabo, bo treba kmalu kupiti novo. Dobra žarnica gori dobro največ 1000 ur, potem pa porabi za manjšo količino svetlobe več toka. Da ne smeš pozabiti utrniti luči, kadar je ne potrebuješ, je seveda samo ob sebi umevno, če hočeš varčevati.

Po čem spoznamo dobro čokolado.

V res dobri čokoladi mora biti dovolj kakava. To pa spoznamo po tem, če se površina čokolade lepo sveti in je mastna. Tudi če jo prelomimo, mora biti čokolada temnokostanjeve barve. Če pa je čokolada ponarejena z moko, je njena površina suha, hrapava in brez pravega sijaja.

Preproge iz linoleja očistiš najlaže z vodo, ki si ji primešala precej nastrganega surovega krompirja.

Kvasa moraš vzeti pravo količino, da se ti bo pecivo posrečilo. Za testo za kolače, ki bodo imeli dosti nadeva, vzemi 5-6 dek kvasa na kilogram moke, za rahlejša testo pa 3-4 deke.

Nasoljene ribe bodo prav take kakor sveže, če jih položiš za nekaj ur v mleko.

Prah in znoj, ki tvorita največkrat umazanost perila, sta strup za vsako tkanino. Razjedata jo in če ju dobera ne spravite iz nje, jo predčasno raztrgata. Obilna, gosta in snežno bela pena Zlatorog-ovega mila pa obere do vseh potankosti vlakna perila vsake nesnage tako, da dobi zopet svojo prvotno odpornost in sijaj. Zlatorog-ovo milo je izdatno in zato poceni. Zahtevajte pri svojem trgovcu izrecno vedno le Zlatorog-ovo milo!

Pozor . . . Mlade matere!

Zdravje Vašega otroka je odvisno v največji meri od zgodnje nege zob. Zato je zelo važno, da se otrok kolikor mogoče zgodaj navadi redno in temeljito čistiti zobe zjutraj in zvečer. V ta namen pa služi samo zobna pasta kakor je Chlorodont, ki kljub izredni čistilni moči ne more škodovati občutljivi zobni sklenini. Osvežujoči okus po meti bo ugajal tudi Vašemu otroku. Uporabljajte Chlorodont na suhi ščetki in izplaknite nato usta z vodo, ki ste ji pridali nekaj kapljic ustne vode Chlorodont. To krepi mlečne zobe in lajša razvoj nastajajočega stalnega zobovja.

Zobna pasta, tube po Din 8.—
in Din. 13.—

Ustna voda, steklenice po
Din. 16.— in Din. 30.—

Zobne ščetke Din. 15.— za
otroke Din. 11.—

Dobiva se povsod. — Jugoslovanski
proizvod.

Tvornice Zlatorog, Maribor

Chlorodont

Danes je priložena knjiga «Žena v sedanji družbi», ki jo je spisala odlična kulturna delavka Angela Vodetova. V korist vsake žene in dekleta je, da prečita to knjigo. In ne samo to. Povejte o tej knjigi tudi svojim znan- kam, da se nanjo naroče. Za tiste, ki niso naročene na «Ženo in dom», stane knjiga 30 dinar-

jev. Zato je cenejše, če se naroče na «Ženo in dom». Potem dobe pet različnih knjig za 37 dinarjev.

Obenem je priložen prvi del slovitnega romana Hermana Sudermanna: Mačja brv. Naročnice, ki dobivajo leposlovne knjige v platno vezane, dobe oba dela tega romana prihodnji mesec.

žena in dom

REVIIJA ZA SLOVENSKO ŽENO ŠTEV. 10 OKTOBER 1934 LETO V

Vera Gogala:

4 BESEDE

Razobešala je ravno perilo, ko ji je pismonoša prinesel brzojavko. Začudeno je pogledala papir v iztegnjeni roki. Njej brzojavka? Vsa negotova je postala. Površno si je obrisala roke v predpasnik in z okornimi, tresočimi se prsti podpisala svoje ime. Ni videla, kdaj je pismonoša odšel, tako v skrbeh je hitela trgati zalepko.

«Mami četrtek pridem — Franci»

Sprva ni razumela ničesar. Saj ji niso črke plesale pred očmi, ne, prav natanko je črkovala besedo za besedo kakor majhen, plašen šolarček. In vendar ni mogla doumeti vsebine brzojavke. Od daleč, tako zelo oddaljeno se je tiho, begajoče oglašala slutnja o sreči. «Franci!» je že v drugič šepetaje izgovorila, in v srcu je zaihtelo. Sprva boječe, kot ranjen spomin, potem je obnemelo vse v njej, a le za hip, kakor v pričakovanju nečesa silnega, prekrasnega. Tedaj pa je zgrabila papir kot dragocen zaklad in pokrila z njim lice in oči. V kolenih je začutila onemoglost, da se je sesedla na kup perila v škafu. Še bolj je skrila obraz v brzojavko in ječala čudno, pretrgoma. To ječanje ni bilo ne smeh ne jok ne ihtenje. V njej se je trgala boleost vseh enajstih let, pričakovanje in hrepenenje ubogega materinega srca.

Enajst let! Odšel je in odnesel s seboj svojo veselo mladost, materine solze na svojih licih in njen zadnji pogled. Še je pisal z bojišča. Vsako pismo je bilo večji krik hrepenenja po njenih božajočih rokah. Poslednjič je pisal iz Galicije.

Doma pa je čakala mati. Pomladi so se vrstile in puščale sledove na njenem prej tako svežem licu. Obvestila so izostala. Tudi nekaj njenih pisem ji je bilo vrnjenih. A je še čakala. Kadar ji je bilo najhuje, je primaknila stol k sinovi pregrnjeni postelji in se v tišini mraka prepustila svoji bolečini. Včasih je mislila, da obupa, drugič pa se je spet čudila sama sebi, kako dolgo vzdrži brez solz. Izogibala se je mislim o sinovi morebitni smrti, ni hotela verjeti prizanesljivim sočutnim pogledom, ki so spremljali njeno zapuščenost. A leta so potekala, in leto je dolgo. Škoraj se je že privadila samotarjenja, le v srcu je še zaihtelo, kadar je vzela v roke sinovo poslednjo

razglednico. Živela je skromno, tiho, brez ciljev in življenje je neslišno potekalo ob njej, kakor da je ne vidi. Zato so se nekoč začudile stranke v hiši, ko je samotna ženičica vsa zmedena in s svetlimi očmi hitela po hodniku s časopisom v roki, in kako zgovorna je postala, če so jo srečali veselozvedavi pogledi. V časopisu je stala vest, da se je nekdo po devetih letih ujetništva vrnil domov. Mnogo jih je še tam, ki ne morejo domov. «Še je mogoče,» je trdila vsa razburjena, «Franci, morda tudi moj Franci.»

Spisala je pristrčno pismo in priložila sinovo sliko in znamko za odgovor. Ves prejšnji nemir se je povrnil, spet je strmela v njegova pisma in gladila njegovo obleko. Vsa v upanju je trepetala štirinajst dni, dokler ni prišel odgovor. Iz okornih črk je govorilo trpljenje dolgih let ujetništva in bednega življenja, hrepenenje po domači grudi in svojcih. Le o Francitu pismo ni vedelo ničesar povedati. Mnogo jih je še tam, ki čakajo na povratek.

Sklonila je glavo in čisto obmolknila. A upanje je ostalo. Kakor mehka, božajoča dlan, je stisnilo srce, da je vztrepetalo. Mnogo jih čaka na povratek! Morda je tudi njen med njimi? Le zakaj ne piše? Mogoče je bolan, ali pa nima denarja, da bi se vrnil. Morebiti se je celo oženil in ima otroke? Ko bi vsaj mogel pisati. A pošte so gotovo oddaljene cele tedne hoda. Na vsak dvom in vsako vprašanje si je našla odgovor, samo da je ostala še majhna nada, katere se je oklepala v svoji zapuščenosti.

Še večkrat je čitala podobne vesti v časopisu. Vsakokrat je pisala in z napetim, vztrajnim pričakovanjem trepetala do odgovora. Vsakokrat je spet sklonila glavo in obmolknila. Minulo je enajsto leto. Misel na sina je spremljal le še vztrepet srca, kot boleč spomin na izgubljeno najdražje.

Danes pa drži brzojavko v rokah, ki ji je tisočkrat dražja od njenega bednega življenja, in ne ve, kam bi s svojo srečo. Presilna radost jo duši. Ven hoče, iz prsi, proti nebu bi izkričala svoje veselje. «Danes je četrtek! Franci! Sin! Še danes te bodo objemale te moje roke!» si je šepetala in si ogledovala črtaste dlani in brzojavno obvestilo v njih. Ni več vzdržala na mestu. V samoti, v svoji skriti sobi si je želela na ves glas zaupati, česar je čakala enajst let. Pozabila je na perilo in zbežala po dvorišču v hišo. A daleč ni prišla. Že v veži je sedla na stopnice, se gugala v pasu in v brezumni sreči vpila proti obokom. Za hip je zbegano prislunhnila svojemu čudnemu

izbruhu in v strahu pomislila: «Ali sem zblaznela od sreče? — Ne, ne, od veselja nihče ne zblazni in nihče ne umre.» Šele sedaj so se ji ulile solze in ji tekle iz odprtih oči po tenkih prstih na zmečkano brzojavko.

Le počasi se je umirila in si obrisala mokri obraz. Varno je spravila sladko vest v nedra in se ljubeče ozrla po veži.

Saj lahko vsak čas odpre vrata in stopi pred njo! Lahko že naslednjo sekundo priteče po stopnicah, preskakujoč kar po tri kakor včasih! Zdrznila se je ob tej nenadni domislici in si v skrbi popravila lase s čela. Vsa nemirna je odhitela v kuhinjo in obstala sredi nje. Misli so prehitevale druga drugo, da ni vedela, kaj bi prijela v roko in kje naj bi pričela. Fantu mora nekaj skuhati, ko bo revček od potovanja tako lačen. Grahovo juho je imel Franci vedno rad. In palačinke mu je morala tolikokrat pripraviti.

«Že dolgo nisi jedel tako dobre grahove juhice, Franci!» se je muzala vsa srečna in se ozirala po kuhinji za cekarjem. Že je hotela teči po grah, pa jo je preplašila misel, da bo medtem zamudila sina. Obstala je med vrati in ni vedela, kaj bi storila.

«Samo minuto počakaj, Francek», je poprosila proti ulici in drobila preko ceste. Urno se je

vrnila in vsa zasopla pogledala po sobi. Bila je prazna in modrikasti soj solnčnega dne se je prijazno plazil skozi majhna okna. Pogledovala je proti vratom in se smehljala. Pričakovanje ji je zalivalo oči, da se je morala vsak čas obrisati s predpasnikom. Skozi trepetajoče prste je polzel grah in se kotalil pod stol. Vsaka minuta je bila daljša in lepša, v prsih je vedno slajše igralo.

Tiho in previdno so se zaprla vežna vrata. Prvi koraki so bili kakor tipajoči po tleh. Odrinila je skledo z grahom in vsa trda obsedela s sklenjenimi rokami.

Samo trije skoki, in vrata so se na stežaj odprla.

«Mamica!»

Že je bil pri njej in jo vso onemoglo dvigal s stola. Obvisela je v njegovih rokah slabotna in drobna in ni mogla zašepetati njegovega imena. Le v njegov ponošeni suknič je tiščala obraz in trepetala. Božajoče, lahko, kakor zna samo mati, je z roko poiskala njegovo glavo in mu zagrebla drobne prste v lase. Bleda ustnice so se premikale in srce je govorilo namesto njih. «Ti moj fant! Ti moj zlati fant!»

Vseh enajst let muke in bede je kakor odpadlo od njega, in spet je objemal mamu velik, presrečen otrok.

Pierre Valdagne:

Tirmasta Michelina

godba o možu, ki ga da nujno poklicati k sebi notar, da ga obvesti o nenadejani dediščini, so pisateljji že tolikokrat porabili za svoje romane, da mi ne bo šteto v zlo, če jo tu še enkrat obravnavam.

Pariški notar gospod B. je torej pravkar izpregovoril z Albertom Cliveteom, mladim, prikupnim, mestnim uslužbencem:

«Vaš boter, gospod Germain Trouvard, ki so mu obrestni njegovega premoženja toliko donašale, da je lahko živel od njih, je dne petega onega meseca umrl, in vi ste sedaj dedič njegove celotne zapuščine. Vrednost imovine umrlega Germaina Trouvarda se ceni na 300.000 frankov.»

«O, sveta nebesa!» je vzkliknil Albert Clivette, ki je bil od veselja ves zavzet.

«Počakajte», je dejal notar in dvignil roko. «V oporoki je določilo, ki vas lahko spravi ob užitek tega, kar bi vam bilo sicer na razpolago.»

«Kakšno določilo?» je vprašal Clivette, ki se je zbal, da se njegove nade razblinjajo.

«Če hočete dobiti zapuščino,» je začel zopet notar, «morate prej postati mož gospodične Micheline Lourdierjeve.»

«Čigav mož?»

«Mož gospodične Micheline Lourdierjeve.» In notar je nadaljeval: «Po pozvedbah, ki sem jih dobil, se morate poprej seznaniti z rodbino Lourdierjevo. Oče je že mrtev, izdeloval je okvire za slike. Živi pa še njegova vdova in hčerka Michelina, ki je prodajalka v oddelku za perilo trgovine Galeries Magnifiques.»

Albert Clivette se je potipal za čelo.

«Ali se spominjam Lourdierjevih? Kakopak, čisto natančno. Lourdierjevega očeta, Lourdierjeve matere in malega mlečnozobega dekliča, ki se je vedno sladkal z bonboni in je imel kuštrave črne lase. Le priznati moram, da je že najmanj petnajst let, kar sem te dobre ljudi izgubil izpred oči; sam sem bil še skoraj mlečnozob. In, ali živi še ta gospodična Michelina?»

«Živi, stanuje na Lemercierovi cesti števil. 225.»

«In ni še poročena?»

«Tega pa ne vem; vaša stvar je, da pozveste. Rečem samo toliko, da vam jo privoščim, zakaj potem bi se lahko z njo poročili in prejeli po blaženem Trouvardu 300.000 frankov.»

«Kaj pa, če je omožena?»

«Potem ne dobite nič.»

«Kaj pa, če ta Michelina ni prikupna? Ko sem jo poznal, je imela sedem ali osem let.»

«Trikrat po sto tisoč frankov, mladi mož,» je dejal notar resnobno, «je vsota.»

«Na vsak način,» je odvrnil Albert Clivette. «Vsekakor bom moral o priliki pogledati.»

Clivette, ki ga je razburjalo na tisoče misli, zasnovanih v njegovih možganih, nocoj ni mogel zaspati.

Drugi dan, ko so delo v pisarni končali, se je napotil proti Lemerrierovi cesti. Odprla mu je gospa Lourdierjeva. S kratkimi besedami je Clivette razodel, kdo je, in pogovor se je sukalo o časih, ko sta Clivettova in Lourdierjeva družina gojili vzajemno prijateljstvo.

«Čisto dobro se vas spominjam,» je rekla gospa Lourdierjeva. «Bili ste fant vroče krvi.»

«In jaz se prav natanko spominjam gospodične Micheline,» je rekel Clivette. «Bila je silno ljubka in rada se je s čim sladkala.» In hitro je izbleknil vprašanje, ki ga je peklo na ustnicah: «Ali je poročena?»

«Na žalost ni. Dandanes je silno težko za mladega dekleta, ki je brez dote. Prodajalka je v trgovini Galeries Magnifiques in zasluži, da čisto dobro živi; pa rekla mi je, da se ne poroči, če ne dobi moža, ki jo bo ljubil zaradi nje same.»

«Zakaj bi ga pa ne dobila?» je vprašal Clivette tako, da je vzbudil pozornost stare gospe. Smeje se je rekla: «Mar zato prihajate, da me zaprosite za njeno roko?»

Clivette, ki je bil odtrgan od svojega predmeta, je nato pripovedoval zgodbo o oporoki.

«Ali ste poznali mojega botra Germaina Trouvarda?»

«Ah, ta vrli možak! In če sem ga poznala? Preskrboval je delo mojemu možu. Moj mož je delal okvire njegovim slikam. Ta je zmeraj imel kaj za mojo malo Michelino; vselej, kadar je prišel k nam, ji je prinesel velik zavitek bonbonov.»

«Nu, gospa Lourdierjeva, vaše gospodične hčerke ni pozabil, hoče jo napraviti srečno. In mene je izbral, da jo osrečim. Če se oženim z Michelino, podedujem tri sto tisoč frankov. Če se pa ne poročim z njo, ne podedujem nič!»

«Tri sto tisoč frankov!» je vzkliknila gospa Lourdierjeva.

«Kdaj se pa vrne gospodična Michelina iz trgovine?» je vprašal Clivette, ne brez nestrpnosti.

«Obiščite nas, gospod Clivette, jutri; jutri bo nedelja, moja hči bo gotovo doma. Tri sto tisoč frankov! Pri moji veri, če si bosta drug drugemu všeč, potem rada privolim. Prikupen, dobro vzgojen fant ste. Ali eno vam

moram prej povedati. Pri Michelini se ne opravi tako izlahka, ona stori le to, kar si vtepe v glavo.»

Michelina Lourdierjeva je zapeljivo, mlado dekle. Že odkar je minila prva nedelja, je Clivette zaljubljen. Kdo bi si mislil, da je to lepo, nežno bitje s črnimi očmi nekdanja kuštrava deklica. In Clivette, ki si je izprosil in dobil od gospe Lourdierjeve dovoljenje, da drugo nedeljo zopet pride in tudi naslednjo, je vedno bolj zaljubljen. Nekaj pa je vendar, kar ga odvrta, da bi z Michelino izpregovoril. Vznemirja ga tisti zaničljivi izraz, ki ga razodeva njen pogled, in nekaj besedic skrivnostnega pomena, iz katerih občuti ironičen pomislek. Ker je pa danes sam z njo, se navzlic temu osmeli:

«Gospodična Michelina, ko bi vas prosil, da mi postanete žena...»

«Potem bi vas morala odkloniti.»

«Ali sem vam tako zoprni?»

«Nikakor ne. Ali vi me ne ljubite.»

«Prosim vas...»

«O nič, prosite za tri sto tisoč frankov po svojem botru. Mama mi ni ničesar prikripla, vse mi je povedala.»

«Prisegam vam, Michelina, da prav nič več ne mislim na ta denar. Vi ste tista, ki jo ljubim, ostalo me ne zanima.»

«Dokažite mi!»

«Kako naj to storim?»

«Odpovejte se zapuščini!»

«Michelina, pomislite...»

«Sem vse premislila. Če bom vedela, da je ta denar med nama, ne bom mogla nikdar verjeti, da ste me vzeli v zakon zaradi mene same.»

«In ako bi bili tako srečni, kakor sem mislil, da boste?»

«Le takrat bom srečna, če ne bom v dvomu. Koliko zaslužite?»

«Osem sto frankov na mesec,» je rekel Clivette.

«Jaz zaslužim več. Dvema nama pojde čisto dobro. Saj človek ne potrebuje toliko denarja, če ljubi in je ljubljen.»

«Ali me ljubite, Michelina?»

«Povedala vam bom, kadar se vrnete od notarja.»

Tri leta so minila, odkar se je to primerilo. Pred tremi leti se je oženil Clivette z Michelino, in nobenemu izmed njiju ni bilo žal izgubljene dediščine. Toda gospa Lourdierjeva pripoveduje vsem, da je bila njena hči ob pamet.

G. Kölwel:

Obsedeni petelin

Zelo nenavadna je zgodba, ki jo tukaj pripovedujem, tako nenavadna, kakor se morda ni pripetila nikjer drugje v vsej deželi, in vendar je to, če gremo stvari globlje do dna, že zopet pripetljaj, kakršni so se, res sicer v drugačnih okoliščinah, dogajali že v starem, pa tudi v srednjem veku in jih doživljamo še dandanes celo v civiliziranih srenjah. Zadeva se suče okoli zločina in kazni, in kakor se bo naslednje temu ali onemu zdelo morda nenavadno, vendar je vse do besede resnično.

Morda se bo ta ali oni bralec spomnil poročila, ki so ga bili pred nekaj časa prinesli časniki, da je na nekem kmetiškem dvorišču petelin napadel triletnega otroka ter ga s kljunom in ostrogami tako zdelal, da je za poškodbami umrl. Gotovo nenavaden in grozoten dogodek, in vsakdo, ki se v položaj zamisli, bo pač razumel strah in razjarjenost otrokovega očeta, ki mu ju je povzročil petelin. Človeku stvar skoroda ne gre v glavo. Sicer nedolžna živalca, ki budi na vse zgodaj hlapce in dekleta na delo, ki koraca čez dan dostojanstveno po dvorišču,

brska putkam hrano, skrbi za proizvodnjo polnovrednih jajec, ta drugače tako koristna žival je postala nena-doma zločinec. Vrag vedi, zakaj! Toda petelin se je bil pravkar pošteno stepel s petelinom na sosedovem dvo-rišču, in ga je kmetov otrok, ki je bil slučajno tam, pre-podil. To ga je razdražilo, da je bil iznenada kakor ob-seden. Greben mu je švigal kakor plamen okoli glave, in ko je otrok udaril po poskakujoči in frfotajoči živali, se je pobesnela zakadila vanj, ga razpraskala in oklju-vala po glavi, da je kri kar tekla — in kar se je zgodilo potem, je bralcu itak že znano. In tako smo zopet na začetku naše zgodbe, in je čisto prav, kajti iz tega za-četka je izviralo vse to, kar pride, in zato je dvakrat tako važen.

Hlapec, korenjaška postava z rdečim obrazom in medvedjimi rokami, je dejal: «Ali naj grem po puško? Najbolje bo, če pobesnelo žival kar ustrelimo.» — Toda kmet, ki ga je besna jeza zaradi zločinskega petelina spravila vsega iz sebe in je v njem popolnoma zamorila žalost za izgubljenim otrokom, se je zadržal na hlapca: «Seveda, ustrelim naj tega prekletega hudiča... tega...» In ko so se mu kar usule psovke iz ust kakor ribniškemu Matevžu krote, da bi se dal sestaviti vse časti vreden koledar in bi lahko vražji petelin slavil svojega ogab-nega patrona od prvega do zadnjega v mesecu. «Ustrelil ga bom, seveda, ustrelil,» je ponovil razjarjeni kmet s podsmehom, «samo da zapre oči nad svojim zločinskim dejanjem... Ujemi ga!» je zapovedal hlapcu. «Boš že videl, kaj ga čaka.»

Toda lov ni bil prav nič lahek. Petelin je imel peruti, in ako bi se mu bilo zahotelo, da bi zletel z dvorišča na plot in jo odkuril ven na polje, bi bil lahko žvižgal za njim. Ni torej preostalo nič drugega kakor pustiti zver pri miru in počakati večera, ko pride petelin sam v kokošnjak. In res, kakor hitro je petelin prekorajčil de-sko in izginil v kurniku, že so se zaprla za njim vrata, k so visela na motvozu. Takoj nato so se zarile med-vedje roke hlapčeve skozi ograjo v kurnik. Po hudem odporu je potegnil hlapec kričečo žival zmagonosno iz zavora, ji neusmiljeno zapognil obe kriljuti za hrbet, jo krepko zgrabil za lopaticami in izročil gospodarju.

Kakor hitro je imel kmet petelina v svojih osvete željnih rokah, ga je stisnil, da so mu škripale kosti in pohajala sapa, nato mu je trdno zvezal obe nogi in ga vihtel v kolobarju po zraku, dokler se ni naveličal. Vsega omamljenega je potem obesil za noge z glavo navzdol na velik, močan kavelj pri dvoriščnih vratih.

«Ali naj tukaj crkne?» je vprašal sedaj hlapec, ki je vse to gledal in se režal. Toda s satansko ironijo je od-govoril kmet: «Seveda, crkne naj, in nič več. Na tak lep način mi ta govnač ne bo storil smrti. Najprej naj pre-bije vso noč na temle kavlju, jutri zjutraj bo pa čutil, zakaj je umoril otroka. Pribil mu bom kremplje na dvoriščna vrata, potem mu bom izpulil perešček za pe-reščkom, visel bo seveda s svojo krvniško glavo vedno lepo navzdol, in ko bo tako visel popolnoma gol, mu bom prav počasi v vsako luknjico, kjer tiči danes še pero, vteknil šivanko za šivanko, dokler jih ne bo poln po vsem telesu, da bo vedel, na kakšni blazini leži morilec...»

Toda kako se je prestrašil kmet, ko je prišel drugo jutro s kladivom, žebli in vsemi šivankami iz šivalne blazinice svoje žene na dvorišče in hotel izvršiti nad petelinom nameravano osveto. Bralec si gotovo misli, da je petelin visel mrtev na kavlju. Ne. Kavelj je bil prazen, in petelin je pravkar korakal čisto svoboden po gnojšču ter pel in brskal za hrano, ko je šel kmet mimo. Kmeta je izpreletel mrz, da so se mu postavili vsi lasje pokoncu, ko je to videl, in kakor blisk mu je šinila v glavo misel, da mora petelin imeti hudiča v sebi in da

ga je ta rešil; kajti kako bi bil drugače prišel petelin s kavlja? Vsi domači so se iz dna duše zgražali nad zve-rinsko živaljo in so z veseljem pričakovali kazni, ki naj bi jo doletela. Od zunaj pa ni mogel priti nihče noter, kajti pes bi bil gotovo lajal in bi ne bil pustil nikogar čez plot. — Zares, žival je imela hudiča v sebi, to je bilo jasno, bila je obsedena; kako bi bila pač drugače sto-rila kaj takšnega, odkod bi bila sicer vzela peklenško moč, da umori otroka?

Sedaj za kmeta ni bilo nič več tako lahko izvršiti na-meravano mučenje; kajti kdo ve, kaj bi se moglo zgo-diti z drugimi živalmi, z vsem dvoriščem, da, z njim samim, ko bi visel pred njim na kavlju sam bognas-varuj. Zato je bil kmet nenadoma ves zbehan, in ko je potem dobro premislil, je sklenil, da mora najprej iz živali izgnati hudiča, preden bi jo mogel oskubsti in mučiti s šivankami. Kmet je torej zapovedal hlapcu, ki je bil ves nejevoljen, ker se je smatral sramotno ope-barjenega za krvoločni užitek pri mučenju, naj vlije v petelinov napajalnik blagoslovljene vode in naj dene v hlev nekaj koščkov krede svetih Treh kraljev. Če bo petelin pil ali pa korakal čez kredo, pojde hudič prav gotovo iz njega, in žival bo brez njegove pomoči. Kmet se je skrtil s hlapcem na svišli, da bi od tam opazovala, kako pojde hudič iz petelina. Toda čakalo ju je novo presenečenje. Petelin je pel, pil, dvigal glavo in vrat — toda hudič je ostal v njem, in ko so zjutraj pogledali koščke krede, je na njih ležalo nekaj, kar mu je zadi zdrknulo.

To je bilo nekaj čudnega in je dokazovalo iznova, da je hudič v živali in da je nič kako vztrajen. Zato so poklicali, ker si sami niso mogli več pomagati in je župnik take praznoverne in brezbožne stvari obsojal, skrivaj vaškega konjederca. Konjederec je ponekod mogočnejši od dragega Boga in zna pri vseh skrivnostnih zadevah zaslediti hudiča ali čarovnice prav tako spretno kakor ob nedeljah v prasketajoči kozici svinjsko pe-čenko. «Obseden petelin?» je rekel konjederec, suh ka-kor trlica, v tesnih usnjenih hlačah, in se je vlekel za kocine, ki so mu rasle na bradavici na licu, ko da si mora iz kakega konca izmuzati odgovor. «Obseden pe-telin? Tega do danes še nisem slišal.» — Ko ga je kmet takoj nato nahrulil: «Kakšen pa kakor obseden! Po-mislite vendar, kaj je napravil!» — In konjederec je dejal preudarno: «Seveda je petelin obseden. To ni nič novega. Hudič lahko obsede vsak stvar.»

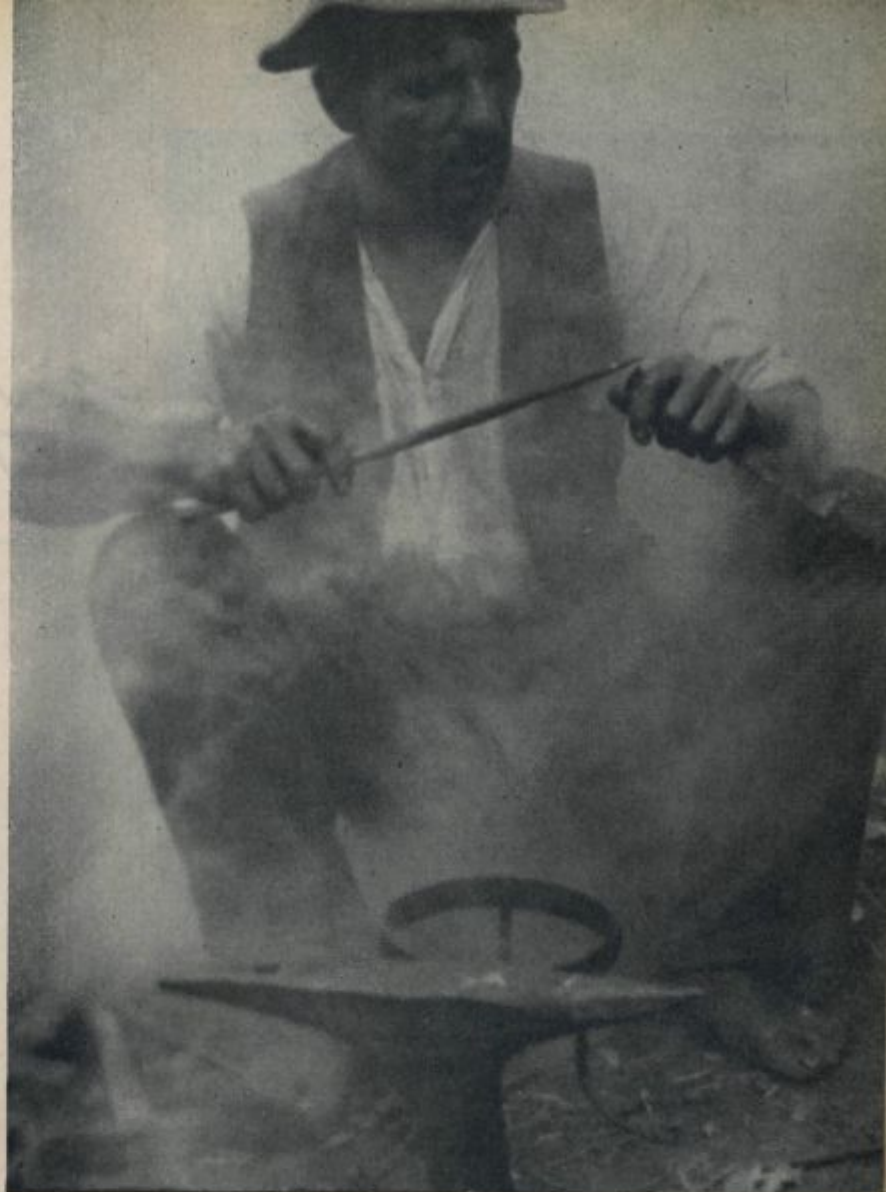

Konjederec je hotel prihodnjo nedeljo imeti zopet svinjsko pečenko v kozici, in tako je začel s svojimi ceremonijami; uganjal jih je pred očmi vseh, da je lahko vsakdo na dvorišču videl njegovo čelarno umetnijo: Petelina so z združenimi močmi strpali v ječo, in sicer v staro, majhno kletko, kjer bi bilo prostora komaj za vrabca, kaj šele za petelina. Na vse strani mu je molelo perje iz kletke, noge so komaj vedele, kje stoje, a glava, kam naj se da? In kreljati! Stisnile so se mu k telesu, ko da so n.u. k srcu prišle. Tako je uboga žival komaj sopla, a konjederec je čudovito izprepletal prste in je sedaj pokleknil, sedaj zopet vstal ter mrmral predse kaj čudne čarodejske molitvice, Petelin je poizkušal najprej grozotno kikirikati, toda čim bolj je pel, tem bolj je konjederec godrnjaje premikal ustnice. Z vsakim kikirikom, o tem so bili prepričani vsi, ki so plašno stali okoli kletke, je hudič vedno bolj lezel iz živali. Tako je konjederec molil dolgo časa, dokler petelin ni nehal peti in se onemogel v ozki kletki ni mogel več geniti.

Ker je bila žival tako popolnoma brezčutna, je bilo to znamenje, da leži sedaj sama in brez pomoči v zaporu. Kakor hitro je torej odšel konjederec, ko je zadovoljno spravil zaslužen plačilo, se je začel kmet takoj pripravljati na mučenje, ki si ga je bil izmislil; saj je kljub vsej obsedenosti bil petelin vendarle morilec.

Zopet je visela žival z zavezanimi nogami na prejšnjem kavlju, in kmet je šel s hlapcem v hišo, da prinese zopet žblje, kladivo in šivanke. Toda ko sta se vrnila, je bil kavelj že zopet prazen...

Sedaj je postala stvar še nerazumljivejša in skrivnostnejša, in kmet si vsega tega ni mogel razlagati drugače, kakor da je zopet prišel hudič in je žival zopet rešil. Takoj je s hlapcem pogledal po gnojišču, toda ni bilo vratu, ki bi pel, ni bilo kremplja, ki bi brskal po gnoju. Ko sta se pa ozrla v greznico, sta opazila nesrečno žival v gnojnici. Toda — bila je mrtva, in ko sta jo potegnili

Ljudje, ki iščejo kruha ob robu ceste

Smeh, ki ne pozna skrbi . . .

iz jame, sta videla, da je imela vrat zavit. Tako je torej hudič sam žival ubil, da bi jo obvaroval mučenja. Da, to sta spoznala in vedela tako za trdno, kakor nič drugega na svetu; saj se stvar ni mogla končati drugače . . .

Pri tem žalostna in okrutna bedaka nista niti slutila, da je usmiljena mlada dekla, ki je vse to tajno in javno z grozo opazovala in je petelina že enkrat oprostila, žival rešila in ji pomagala v prezgodnjo smrt.

S. R.

Živali napovedujejo vreme

Dandanes poslušamo po radiju vremenske napovedi raznih meteoroloških postaj ali pa opazujemo stanje barometra, ki ga dandanes že splošno uporabljajo. Pred petdesetimi leti pa je bil barometer še precej neznan napovedovalec vremena. Takrat so ljudje opazovali živali in iz njih navad in vedenja sklepali, kakšno bo vreme. Ob pravilnem opazovanju so se le malokdaj zmotili.

Za kmeta, ki živi v veliko tesnejšem stiku s naravo, so nekatere živali tudi še dandanes zanesljive vremenske napovedovalke.

Najboljši vremenski preroki so sicer tako osovraženi in preganjani pajki, ki napovedo spremembo vremena že dolgo naprej. Nekateri celo trdijo, da napove pajek vreme kar osem dni naprej.

Kadar prede pajek počasi in prav skrbno dolge niti, se lahko zanesemo, da bo lepo in stalno vreme. Če pa je pri delu nemiren in se mu mudi, moramo pričakovati deževno vreme. Tudi kadar je pajčevina manjša kakor sicer, lahko računamo z izpremenljivim vremenom.

Kadar sedi pajek sredi izgotovljene mreže in ima noge k telesu prižete, se lahko še za nadalje nadajamo lepega in stanovitnega vremena. Če pa čepi z razkrcenimi nogami, kakor da je pripravljen za skok, se bliža nevihta. Hude nevihte se bližajo, če je mreža kakor bi bila deloma raztrgana. Pajek tedaj ne sedi v mreži, ampak visi na koncu niti ali pa se celo skriva v kakšen kot. Vreme se bo izboljšalo, če se vrne pajek v mrežo. Pravijo tudi, da pomeni mreža, odprta proti jugu, lepo vreme. Če je pa mreža odprta proti severu, bo dež. Najboljši čas za opazovanje je ob enajstih dopoldne.

Kadar pozimi dolgo zmrzuje, prede križni pajek mrežo blizu peči, če pa nastopi milejše vreme, se preseli k oknu.

Pajka kot vremenskega preroka poznamo tudi iz svetovne zgodovine.

Pichegru, vrhovni poveljnik francoske revolucijske armade v Nizozemski, ki si jo je osvojil leta 1795., je bil ob pričetku vojnega pohoda v veliki zadreži, kajti proti poplavljeni Nizozemski ni mogel nič opraviti. Zato se je pozimi leta 1794. že pripravljaj, da se vrne v Francijo. Njegovega generalnega adjutanta Quadremerea so bili Nizozemci ujeli in vrgli v ječo v Utrechtu.

Po podkupljenem strežniku je Quadremere obvestil vrhovnega poveljnika, da so mu pajki v njegovi celici napovedali, da bo nastopil hud mraz. Na to vest armada ni odšla iz Nizozemske. Počakala je štirinajst dni. Nenadoma pa je prišel v deželo hud mraz in Pichegru je mogel s svojo armado nadaljevati pot po ledu do Amsterdama in tako zavzeti deželo. Generalni adjutant je bil ob prihodu v Pariz deležen največjih časti.

Dobri vremenski preroki so tudi ptiči. Tako zapusti morskj galeb, kadar se bliža nevihta, mesta, ki so ji izpostavljena, in si poišče zavetje v gozdu. Na begu divje in razdraženo kriči.

Če sedejo krokerarji v krdelih na zemljo, moramo pričakovati dež. Tedaj tudi lastovke zelo nizko letajo in škrjanci krožijo čisto blizu zemlje. Če se pa škrjanci zgodaj zjutraj dvignejo visoko v zrak, bo lep dan.

Če ostane vreme stanovitno, so vrane skoraj tihe. Sploh so vrane zelo občutljive za izpremembe vremena. Pred toplim in suhim poletjem gnezdiijo vrane v vrhovih dreves ali vsaj blizu njih. Če pa čutijo, da se bliža mokro poletje, si napravijo gnezda bolj med gostimi vejami dreves.

Ob bližajoči se nevihti kriči deževnik; odtod ima tudi ime. Tudi sova boječje kriči, prav tako kos in pav. Ključnači hitro letajo, gosi in race se kopljejo in letajo razburjeno sem ter tja.

Kadar golobje potuhnjeno na strehi sede in se ne ganejo, bo še dolgo deževalo.

Ob bližajočem se dežju so muhe in mušice zelo živahne, brenče glasneje in pikajo močneje. Kadar pa mušice v rojih po zraku plešejo, bo prihodnji dan gotovo lep in solnčen. Lep dan se nam obeta tudi, če se kresnice močno svetijo.

Živina na paši postane ob bližajočem se dežju boječja. Krave obrnejo hrbet vetru in se stisnejo v kakšen kot na pašniku. Kadar krave vohajo v zrak in ližejo zemljo, tudi lahko pričakujemo dež. Tudi kadar ovce grizejo grmovje in nečejo v hlev, je to znak, da bo dež.

Kadar se bliža dež, rijejo svinje nemirno po zemlji, psi žro travo in mačke si posebno skrbno čistijo dlako. Krt marljiveje kakor sicer rije in deževne gliste se pojavijo iz podzemnih skrivališč.

Z opazovanjem različnih živali in njih navad lahko tako z veliko gotovostjo sklepamo, kakšno bo vreme.

T.

Tako smo se smejali . . .

Kadar živali opravljajo

Sedanji tip lepe ženske.

«Ali ga hočete?»

Nov ideal ženskosti

Nobenega dvoma ni, da samo tista gimnastika, ki gre vzporedno s pedagoškim razvojem, lahko ustvari nov ideal ženskosti. Več stoletij je moralo miniti, preden so ljudje spoznali, da je treba pri vzgoji človeka obračati na njegov telesni razvoj prav toliko pozornosti, kakor na njegov duševni razvoj. Sport, gimnastične igre in ritmične vaje se vse bolj in bolj širijo in osvajajo polagoma tudi najširše sloje naroda. Dandanes se duh in telo kultivirata bolj kakor kdajkoli prej, ker je splošno prodrlo prepričanje, da biva čil in zdrav duh lahko samo v odpornem in utrjenem telesu. Dandanašnji ne gre več za vzgojo posameznika, ampak za kultiviranje človeka v splošni skupnosti. Za doseg te smotrov stare oblike več ne zadostujejo. Zdaj gre za to, da se iz človeških duš po-

polnoma izbriše pojmovanje, ki misli, da upropašča sport v ženi vse, kar je najplemenitejšega in najboljšega.

Lepota in harmonična okretnost sta bili od nekdaj plodno polje, na katerem je mogla žena najlepše pokazati svoje bistvo. V gimnastiki je našla žena novo pot, ki jo vodi k temu smotru. Tudi se je ona osvobodila moškega vodstva in je sama poiskala novih metod in sistemov telesne vzgoje. Pogumne ženske, ki stavijo gimnastiko v službo značajne vzgoje čustva in se tako bore za nov ideal ženskosti, zaslužijo najmanj toliko priznanja, kakor njih sestre iz duševnega vodstva ženskih pokretov. Bodoči rodovi bodo znali ceniti delo in žrtve teh borilk, ki hočejo s harmoničnimi vajami pokloniti telesu zdravje in lepoto, po katerih ono hrepeni.

Ko trgajo grozdje . . .

Med mirnimi holmi so poti, z belim kamenjem posute. Poleti jih je žgalo solnce, zdaj so se ohladile, le bele so še prav tako. Kakor beli trakovi na zeleni trati.

Na obeh straneh trte. Sibe se pod težkim bremenom zlata, lesketajočega se v solncu, časih zakritega s širokimi zelenimi listi.

Visoko nad njimi se oglašajo klopetec. V vetru poje, kliče. Sredi zelenja je hišica, bela ko mlada nevesta. In v sebi skriva, globoko v tleh, v kleti, velike, trebušaste sode, polne vina, ko olje tekočega. To so naše gorice.

Zdaj, ko so poslednji lepi jesenski dnevi, se je začela trgatav, najlepši praznik naših gorice.

Vesela dekleta med trgatvijo.

Grozdje presujejo v kadi.

Zgodaj, ko se še meglice trgajo iz dolin, hiti vse v vinograde. Še star možak, devetdeseto leto je praznoval lani, ne mara zaostati. Kolikokrat je že šel na svoj hribček. Koliko upov, koliko srečnih trenutkov, koliko razočaranj je že doživel z njim. Kolikokrat je strmel nanj, ko so se zbirali črni oblaki in grozili. In ko se je usula toča, se mu je trgalo srce. Potem je hodil od trsa do trsa in gledal, koliko škode je.

Letos je zadovoljen.

Dan za dnem je hodil gledat trte, otipavat jagode.

«Da, dober bo letos», pripoveduje. «Pa močan bo.»

«Kaj ga bo dosti?»

«O, dosti.»

«Pa sladek bo tudi.»

«Bo, bo. Samo tak ne bo, kakor je bil sedemnajstega. Takrat je bil pravi.»

In kar zasvetijo se mu oči.

«In takrat smo ga pili. Seveda, ko pa skoraj nobenega moškega ni bilo doma. Da, takrat! Pa je bilo le hudo», se spomni tedaj.

Dva sinova mu je vzela vojna.

Debela solza se mu nabere v kotu oči in mu zdrсне po licu. Z rokavom si jo obriše in molči.

Prešerni vriski odmevajo po gričih. Kakor pesem, kakor val odmevajo. S težkimi koši obloženi hite fantje med trsi h hišici. Še malo, in grozdje bo mošt, gost, sladek.

Dekleta pa trgajo grozdje. In časih se kakšen fant skloni za trto in poljubi dekle, ki se med listjem skriva.

Pa to ni nič hudega.

Prav nič.

Opoldne je v zidanici kosilo. Takega kosila še za Veliko noč ni. Miza se kar šibi pod dobrotami, ki jih je

premogla shramba. Da, in kurnik. Hudo je gospodovala smrt v njem.

Gospodinja hodi ob mizi in sili obiralce, naj jedo. In zmeraj nove jedi prihajajo. Da, če bi imel človek tak dan tri želodce, ali pa če bi se dalo kaj spraviti za drugi dan. In vino, ki pride na mizo. Tisti najboljši iz soda v kotu. Preden gredo obiralci spet na delo, ga dobi vsak izmed njih kozarec za okrepčilo. Da se bodo roke hitreje sukale.

Večer prihaja. Še bolj se podvizajo vsi, da bi bilo delo pred temo končano. Zadnje koše je treba prenesti v zidanico, potem bo dela konec.

«Sosedovi so že končali, pa so imeli več kakor mi», pravi stara ženica.

«Kje pa!» se upre soseda. Zamalo se ji zdi. Da bi bili drugi hitrejši, pridnejši, tisto pa ne. To bi bila pa kar sramota.

«Vi mladi niste za nobeno delo. Samo smukate se okoli, ne napravite pa nič!»

Kakor najslajši grozd.

«Zdaj pa nesi! Koš je že do vrha poln!»

«Kdo pa je dopoldne v senci sedel?» ugovarja mlada soseda. «Vi ste bili, zdaj naj bomo pa me krive...»

Toda zdaj je že dela konec, kaj bi se prepirali! Saj ni vredno!

Na bližnjem griču je zagorel kres in prvi topič je počil. Da, tam imajo malo več prostora v izbi in plesali bodo. Harmonika se že razteza. Mimo praznih trt hiti mladina k sosedu. Vinograd se izprazni. Nič več ga ne bo treba varovati. Zdaj bo zapuščen do zime. Samo časih se bo pripeljal voz in odpeljal sode daleč, daleč med ljudi, ki ljubijo sladko kapljico naših gor.

Čigav je večji?

Medij in žrtev «velike ljubezni».

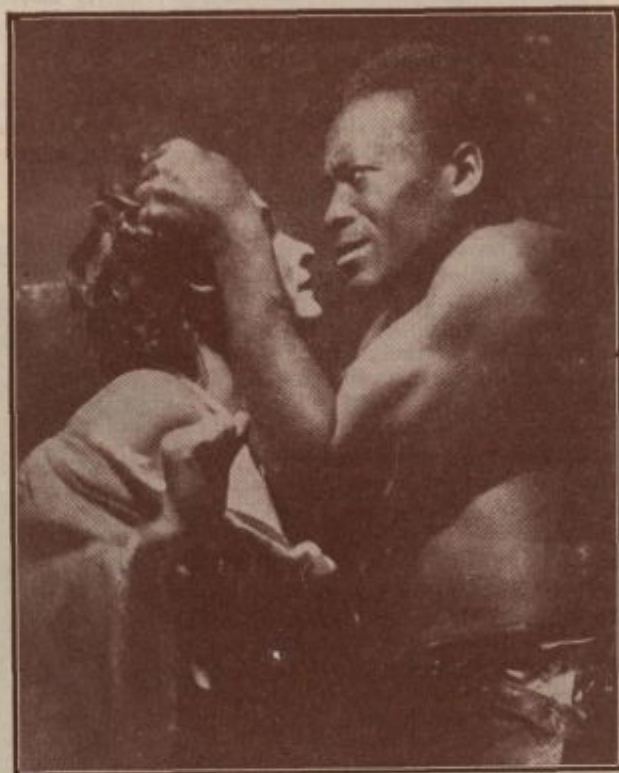
Hipnoza in ljubezen

V znanstvenem svetu so že večkrat vzbudile posebno zanimanje avanture žena, ponajveč iz visoke družbe, ki so na nerazločljiv in nepojmljiv način pustile svoje može, otroke in bogastvo pa pobegnile z dvomljivimi tipi. Znano je, da se je že marsikatera angleška lady in marsikatera Američanka brez sledu izgubila, ko je potovala po Indiji ali pa po afriških pokrajinah. Iz policijskih kronik je razvidno, da so te žene, preden so izginile, prav pogostokrat videli v družbi oseb, ki jim ne po svoji zunanosti ne po svoji izobrazbi niso bile enake. Ono leto n. pr. je izginila mlada lady, drugače zelo izobražena žena, z nekim industrijcem iz belgijskega Konga, ki je bil na vso moč grd in neprijazen. Vemo tudi, da je lepo in ljubeznivo varietetsko zvezdo Elly Rhein vzela noč iz Kaire in da so jo šele po treh mesecih videli v Alžiru v družbi postavnega zamorca. Takšne reči se včasih zgodijo tudi med ženami iz preprostih meščanskih slojev.

Ko bi se napravila statistika vzrokov vsakdanjim zakonskim tragedijam, bi se pokazalo, da so žene pogostokrat podvržene nekemu čudnemu vplivu, ki se ga niti same prav ne zavedajo. Po navadi si to razlagajo z «veliko ljubeznijo» ali pa s tem, da so zasledile nekaj božansko lepega na teh mračnih osebah, s katerimi so pobegnile.

V resnici pa ne gre tu ne za objestnost ne za razbrdanost ne za ljubezen, ker se vržejo žene tem ose-

bam skoraj nezavestno v naročje. Ugotovljeno je namreč, da je bila večina teh pobeglih žensk pod hipnozo. Sicer se niso vsi moški, s katerimi so pobegnile, zavedali svoje neodoljive moči in so tudi sami verovali v «veliko ljubezen», v resnici pa so prišle one pod magnetški vpliv njih oči — volje. Samo tako si je mogoče razložiti, kako more žena pustiti mladega in lepega moža, otroke in dom pa pobegniti s kakšnim potepencem. V dobi romantičnih dram se je dalo to še kolikor toliko razlagati z modo ali pa s sentimentalnostjo, toda v dvajsetem stoletju mora biti ženska že živčno bolna ali pa popolnoma nerazsodna, da bi napravila takšno avanturo. Ženske so precej podvržene hipnozi, in zato si ni posebnost težko pojasniti, odkod izvirajo te velike ljubezni in ljubezenska pustolovstva bogatih žena, pa tudi vseh tistih skromnih meščank, ki so kar tako na slepo pobegnile z neznanim človekom.

Igralka Rhein s svojim zamorcem.

O kateri ženi pravimo, da je srečna

«Ko bi imela prav dosti denarja, pa bi rekla, da sem srečna!» Tako je vzkliknila že marsikatera žena. Po navadi kar tako tja v tri dni, ne da bi kaj pomislila.

Denar je lepa reč in je seveda res tudi potreben, če hoče človek lagodno in brez skrbi živeti in imeti vse, kar mu poželi srce. Denar lahko tudi marsikaj izravna, in če ga je v hiši na pretek, se tudi zakon ne skrha ob vsakdanji borbi za potrebne reči, za dobro hrano, za toplo stanovanje, za primerno obleko. Denar je važen pogoj za blaginjo, ker pomaga preko različnih ovir in težav,

ki se pojavijo v zakonu. Z denarjem si lahko privoščimo marsikatero veselje in iz tega veselja lahko črpamo moč tudi za razne duševne potrebe.

Toda prava sreča ne tiči v teh vnanjih rečeh. Žena je lahko srečna na čisto drugačen način. Ona je lahko srečna v svojem prizadevanju, da bi druge osrečevala. Če stremi za tem, da bi bilo vse okoli nje zadovoljno in srečno. Če se trudi, da bi se mož v njeni bližini razvedril in oddehnil od življenjskih tegob in od pehanja za zaslužkom in pozabil v njeni družbi vse svoje skrbi in težave. Žena je srečna, če ima otroke,

ki so pridni, modri in pametni, ki se telesno in duševno lepo razvijajo in ki si prizadevajo, da bi delali veselje obema, njej in očetu. Žena je tudi tedaj srečna, če zna tako varčevati in si vse tako lepo urediti, da možu prizanaša z denarnimi žrtvami, če vidi, da je mož rad doma, če je zadovoljen s tem, kar mu skuha in kakor mu vodi gospodinjstvo.

Sreča torej ne tiči v zunanjih rečeh, ampak v notranjem zadovoljstvu, v zavesti, da je vse v hiši veselo, zadovoljno in srečno in da žive vsi domači v vzajemni složnosti.

K-ova.

Raztrgani oblaki, ki naznanjajo lepo vreme.

ALI BO DEŽ?

Vsak pastir, ki se količkaj spozna na vreme, dobiva največji del svoje «učenosti» iz oblakov, ki jih on v svojih višavah neprestano opazuje, kako se zbirajo in premikajo in kakšno obliko imajo. Tudi letalec pogleda, preden se vzdigne v zračne višave, v «zračna jadra», ki mu povedo, ali je veter tam zgoraj močnejši kakor spodaj in ali piha veter v zgornjih slojih v drugi smeri kakor tudi ali je zrak zgoraj mirnejši ali se morda suče v divjih vrtincih. Pa tudi strokovnjaki sami, vremenoslovci, se precej ukvarjajo z opazovanjem oblakov, da ugotove njih gibanje in še razna druga važna dejstva, ki so potrebna za znanost.

Kopast oblak (kumulus) n. pr. pomeni, kakor hitro se začne kopičiti, po navadi dež in nevihto.

Na naši sliki se vidi, kako se kopičijo ti oblaki z veliko energijo navzgor, iz česar se da s popolno gotovostjo sklepati, da ne bo dolgo, ko se bo ulila na zemljo ploha ali pa da

bo celo huda ura. In ko nazadnje dobe oblaki strukturo, kakršno vidimo na sliki, se lahko dalje razvijejo v «kumulonimbusni oblak», ki je grozdasto nakopičen in včasih do deset kilometrov debel. Takšni oblaki, ki se začno z vedno večjo naglico poditi pod nebom, prineseo vihar ali pa celo orkan. Pred viharjem se po navadi pojavijo črni, grozeči oblaki, ki jih imajo preprosti ljudje za neko posebno vrsto oblakov. Včasih so pa oblaki res tudi črno pobarvani, to je takrat, kadar so pomešani s sajami in z dimom nad industrijskimi kraji in večjimi mesti.

Če gledamo kopaste ali nasadaste oblake z zemlje, so oni motnosivi in se nam zde kakor nekakšna odeja iz oblakov. Če jih pa gledamo od odgoraj, se nam zde kakor nekakšna bregovita snežna odeja. A kadar se začno zračne gmote premikati preko

Zelo lep primer, kako se oblačna odeja razprši, nam kaže peta slika. Meteorologom je to znamenje, da ne bo dolgo, ko se bo pojavilo lahno gibanje, ki se bo razširilo na daljne prostore, hkrati jim pa to tudi pomeni, da ostane za dalje časa stanovitno lepo vreme. Nasprotno pa se vidijo na tretji sliki lepe, zaokrožene in sveže oblike ovčicam podobnih oblakov (altokumulus), ki nam razodevajo, da se vsa zračna gmota počasi vzdiguje. In če to kaj dalje časa traja, se bo vreme izpremenilo in dobimo v kratkem dež. Kolikor pravilnejša je oblika teh oblakov, tolikanj natančneje nam oni naznanjajo, da se bo vreme izprevrгло na lepo ali grdo.

Zdaj se pa povzpni mo še v nebotične višave, tja, ker so oblaki sestavljeni iz ledenih kristalčkov. Prva slika kaže mrenaste oblake (zirus), ki

Valoviti oblaki v višini 4000 do 5000 metrov.

te odeje tako, da nastane razlika v brzini ali pa smeri med zgornjo in spodnjo plastjo, potem se ob robovih te odeje pojavijo valovi oblakov. Četrta slika nam kaže, kako plavajo nad masivom Jungfraua in nam pričajo o toplejših vetrovih, ki pihajo tam gori in ki se od spodnjih razlikujejo v toploti, brzini in smeri. Oni so hkrati tudi prvi glasniki, da ne bo dolgo, ko bo tudi spodaj zapihal toplejši veter. Te vrste oblaki plavajo po navadi v višini med 4000 in 5000 metri.

so najvišji in plavajo 7000 do 13.000 metrov visoko. Zaradi močnih vetrov, ki pihajo v teh zračnih višavah, se oni veliko hitreje premikajo od ostalih vrst oblakov in naznanjajo, da se bo vreme poslabšalo.

Kdor se malo pozanima za te različne vrste oblakov in njih formacijo, si bo s tem lahko izpopolnil vremenska poročila, ki jih vsak dan objavljajo radijske postaje in dnevnik, govor oblakov pa mu bo postal razumljivejši in zanimivejši. —o—

Zirus, mrenasti oblaki iz ledenih igel (? do 13 km visoki).

Kumulus, kopasti oblaki, ki se radi pojavijo ob lepih poletnih dneh.

Altokumulus — ovčice.

KAKO JEDO ANGLEŽI

Strogi formalizem je tista plat angleškega vsakdanjega življenja, ki jo tujec najbolj občuti. Od zgodnjega jutra do poznega večera je Angležev dan dolga vrsta formalnosti, katerim se tujec skoraj ne more ogniti. Če biva nekaj časa v Veliki Britaniji, in posebno če ne živi svobodno v hotelu, ampak se je nastanil v zasebni angleški hiši, potem se mora pač brez vsakega odpora prilagoditi tem formalnostim. In če kaj vsakdanjega naredite tako, kakor smo mi vsi vajeni delati na kontinentu, potem boste čuli odločen «It is not done» (To se ne sme storiti). Nehote bi radi vprašali: «Zakaj pa ne?», toda nemo prikimate, kajti v tem čudnem ozračju spoznate, da bi takšno vprašanje ne samo ne bilo umestno, ampak bi bilo celo smešno.

«Zelenec», ki je pravkar prišel v Anglijo, se znajde na primer v velikih zagati, če sede za mizo in zapazi okoli svojega krožnika na vprav znanstven način razporejene instrumente za obed. Vsake vilice, vsaka žlica, vsak nož je namenjen za posebno jed, in hišna gospodinja Vas bo na tistem bistro opazovala, kako jih boste rabili. Tujec se nehote vpraša, čemu toliko priprav in sitnosti za jedi, ki so po njegovem okusu prav slabe. Toda morda prav to odvaža pozornost od plehkosti in enoličnosti angleškega obeda.

V najboljšem hotelu ali v najuglednejši rodbini ne boste naleteli na dobro kuhinjo, to se pravi, dobro v našem, kontinentalnem smislu. Ni pač tiste raznoličnosti in vse je brez pravega okusa. Bravetino in svinjski karé pripravljajo po vsem Zedinjenem kraljestvu na isti način in z isto omako. Sočivje vam pa prinesejo na mizo prav povsod samo kuhano v slani vodi, ki jo odcedijo, brez vsake zabele ali začimbe. To pa samo zato, da sočivje ne izgubi svojega izvirnega okusa in redilnosti.

Pač pa so Angleži umetniki v pripravljanju omak, samo da na žalost za naš okus večina teh omak ni. Če ste pa slučajno sovražnik omak, potem vam angleško kosilo res ne more nuditi dosti užitka. K vsaki vrsti mesa servirajo posebno omako, samo ta je mogoča, in nobena druga: raca ali svinjski karé z jabolčno omako, pečen piščanec z omako, pripravljeno s krušno sredico in sesekljano čebulo, pečena ali pražena govedina s hrenovo omako, jagnjetina z omako iz poprove mete. Osnov hrbet vam servirajo z želéjo iz črnega grozdja, kračo pa s čebulno omako. Pri ribah si lahko svobodno volite omako; iz-

jema je samo losos, ki ugaja Angležem samo s kumarično solato.

Razen tega imajo Angleži vse polno v tvornici izdelanih začimbenih omak. Na kredenci v jedilnici stoji cela baterija steklenic in stekleniče najrazličnejših vrst in barv, prav tako kakor v lekarni. Poleg tega stoje stekleničke z raznimi vrstami soli, popra in gorčice. Anglež namreč ljubi čim najbolj začinjeno meso. Zato si natrosi ali nalije na krožnik poleg mesa celo vrsto začimb, tako da je vse skupaj kakor kakšen zemljevid: beli kupčki soli, rjavi in sivi kupčki popra, vmes pa majhna jezera začimb rjave, rdečkaste in sivkaste barve. Tako lahko potem pomoči vsak grizljaj drugam.

Kar se pa tiče deserta, je ta prav čuden. Tisti, ki ljubi mlečne jedi, pride na svoj račun, drugi pa ne. Belkast amalgam brez okusa, ki ima vsakokrat drugo ime, a je vedno enako plehek: bodisi rižev puding ali pa puding iz masti volovskih obisti ali pa puding iz tapioke. Vse to ima večinoma okus pogrete mlečne kave, ki je stala že nekaj ur na toplem štedilniku. Če vam pa prinesejo torto ali močnato jed s smetano ali kremo, potem jo lahko občudujete z očmi: res je lepa, ampak ko vgriznete vanjo, vas mine veselje, tudi to ima plehek okus, večinoma po slabi masti, medtem ko je testo težko.

In kaj naj pijete k takšnemu kosilu? Iskreno vam svetujem: samo mineralno vodo. Vina na Angleškem nimajo, razen drago inozemsko vino v buteljkah, pivo pa ni za naš okus, pa naj bo že belo ali črno. O whiskyju mi pa sploh ne govorite, prvič ga pri obedah navadno ne pijejo, drugič ima pa za naša grla tako plehek okus, da je najbolj kisli eviček boljši.

Tako je človek pri kosilu in pri večerji v Angliji slabe volje in se mu milo stori, če pomisli na dobrote, ki jih imamo doma. Vendar se pa tudi tujec v Angliji po dvakrat na dan dobro in okusno naje, in sicer pri zajtrku in pri popoldanskem čaju. Angleški zajtrk je znan po

vsem svetu po svoji obilnosti: poleg pijače tudi meso, in sicer navadno pražena gnjat ali slanina z jajci, med ali vkuhana sadje in močnata jed. To je imenitna podlaga za dnevno delo.

Ura popoldanskega čaja pa znači za Angleža nekaj svetega. Poleg njega vam dajo čudovite sendviče, katerih priprava je angleška skrivnost, in zaman jih izkušajo posnemati drugod; potem pa tisto imenitno pecivo, imenovano «scones», ki je včasih praženo in ga najrajši jedo z jagodno marmelado ali devonshirsko kremo, in pa najrazličnejše vrste majhnega sladkega peciva, plum-cakes, in kakor se še imenujejo te imenitne reči. Popoldanski čaj je izboren, okusen in obilen obed zase, in tako pač niste preveč slabe volje, če pomislite na sledečo večerjo.

V splošnem bi bilo napačno trditi, da Angleži ne vedo, kaj je dobro, in to smatrati za vzrok njih slabe kuhinje. Glavni vzrok je po mojem mnenju angleška vzgoja. Angleškega otroka ne boste skoraj nikoli čuli reči: «Jaz imam rad tole» in: «Tega pa ne maram», če govori o tem, kar so mu prinesli na krožniku. Kajti že v zgodnji mladosti so ga naučili, da ima to, kar mu dajo jesti, samo en namen: da ga hrani in krepeča. O dobri in slabi kuhinji bo čul govoriti šele pozneje, kadar pride preko Rokavskega preliva.

Posledica tega je, da Anglež je samo za to, da se hrani. Zadovoljnosti in veselja nima pri tem. To lahko opazite prvi dan po gostilnah: ljudje pridejo, naročijo, pojedjo in takoj odidejo. Ne morda, ker se jim mudi na delo ali kamorkoli, ampak ker niso nikoli še počasi in z užtkom kaj dobrega jedli in v družbi posedeli nekaj dalje časa za mizo. Kavarn v našem smislu zato tudi v Angliji ni. Anglež stopi v kavarno, da popije čaj ali kavo, in takoj odide. Da bi malo posedel in pokramljal, to mu niti na um ne pride in bi se mu zdelo kar nemogoče.

Za Angleže prav dobro velja stari francoski pregovor «Il faut manger pour vivre, et non vivre pour manger». («Jesti je treba, da se živi, in ne živeti, da se jé.»)

Dr. Pavel Brežnik.

GRDE ŽENSKÉ

Dokler bo svet stal, tako dolgo bodo tudi ženske, ki jih je narava prikrajšala, katerim je stala ob zibelni hudobna vila, ki jim ni hotela izpolniti največje želje: da bi bile lepe.

Ali pa morajo biti nelepe ženske grde? Ali morajo iz njih postati nesrečna bitja, ki se zavedajo svojih napak in se zato vedno plaho in boječe tišče v ozadju?

Ko bi jele matere takšnih hčera dovolj za časa zavestno delovati proti

tej usodi, bi bilo te tako imenovane grdosti pri ženskah zmeraj manj ali bi pa vsaj grdost več ne pomenila nesreče.

Iz grdih žensk lahko postanejo mikavne ženske, ko bi jim kdo vzbudil razne darovitosti, ki jih podari narava skoraj vselej v odškodnino za razne telesne hibe. V vsaki ženski tiče najrazličnejše lastnosti, samo razviti jih je treba. Nikoli še ni bilo dobe, ko bi se bila ženska tako lahko naredila mikavno kakor dandanes. Zakaj dandanašnji ni več nobenega določenega tipa kakor n. pr. za Goethejevih časov, ko je moda njegovo ubogo sestro Kornelijo prisilila, da se je morala gladko česati nad čelom, nad tistim čelom, ki je bilo za tedanje pojme o lepoti že tako veliko previsoko.

Dandanes bi ji frizer svetoval, naj si da napravi frizuro, kakršno ima pony, in zadeva bi bila rešena. Še zadnja leta prejšnjega stoletja so veljala za lepoto čisto določena pravila. Danes ta dan si skoraj vsaka ženska lahko izbere čisto svoj tip in lahko ta tip kultivira tako, da bo

na svoj način popolna, to je, da bo lepa.

Grda ženska ima lahko različne druge lastnosti, ona ima lahko charme ali pa chic ali temperament ali pa sportnega duha... kakor je sploh sport pravi blagoslov za «grde» in za lepe ženske. Grda ženska s sportno strenirano lepo figuro se dandanes lahko kosa z vsako lepo žensko. Ona ima gibčne ude, nekaj sigurnega v vsem svojem nastopu in po navadi tudi veliko tovariškega duha, kratkoma, večina sportnic je tako prikupnih, da se večina moških pač ne bo dosti zmenila za to, ali so lepe ali grde.

So pa tudi ženske, katerim je narava posebno skopo merila svoje darove in katerim tudi najspretnjši lepotni specialist ne more dosti pomagati. Pa še tem nikakor ni treba obupavati. Samo po sebi se ume, da bi se morale takšne ženske prav posebno negovati: negovana grda ženska napravlja še vedno stokrat prijetnejši dojem kakor nenegovana lepa ženska. Mimo tega je dandanes že na najrazličnejše načine mogoče

odpraviti najhujše napake z operacijo. In razen te vnanje kozmetike je še druga — in to je notranja.

Grde ženske naj bi si poizkušale izpred vsega drugega pridobiti eno: samozavest. Z brzdanjem in z duhovno vzgojo in pa s tem, da spoznajo svoje napake in svoje sposobnosti, morajo gledati, da dosežejo tisto harmonijo, ki na ljudi tako mogočno deluje, mogočneje kakor vnanja lepota, ki se kaže v razstroju in ničemurnosti.

Grde ženske naj bi kultivirale svoj glas. Nekaj čudnega je, kako deluje lep, mehek glas na druge ljudi. Pazile naj bi na svoje kretnje, ki bi ne smele biti prisiljene, ampak ljubke. Za to je pa treba dosti samozgoje, dokler ne preide to človeku v drugo naravo, zakaj v naravo mora preiti, sicer dela mučen dojem.

Izpred vsega pa bi se morale ogibati vsega, kar je preveč vidno. Skromnost, ljubeznivost in dobrota lahko zakrijejo najgrši nos in bodo trajno zmeraj mogočneje delovale kakor čeden deklič, ki hoče vse prekričati.

K-ova.

ŽENSKÉ IN KRIMINALNI TIPI

John Dillinger.

Ob smrti znamenitega ameriškega gangsterja Johna Dillingerja, ki ni zaslovel samo po tem, da je imel toliko zločinov na vesti, ampak tudi po tem, da je imel vse polno ljubice, je napisal ameriški psiholog dr. Edgar Barrel prav zanimivo študijo, v ka-

teri brez vseh ovinkov trdi, da so gojile ženske že od nekdaj čudne simpatije za velike zločince.

Iz kriminalnih kronik, pa tudi iz kriminalnih romanov, ki so pisani po resničnih dogodljajih, posnemamo, da je imel vsak zloglasni hudodelec vse polno ljubezenskih avantur. V Italiji, Franciji in v Angliji se je že dostikrat zgodilo, da je takšen zločinec dobival v zapor ljubezenska pisma in pozdravila ne samo od svojih bivših pomočnic in ljubic, ampak tudi od deklet, ki dotlej niso imele nobene zveze z zločinci. Znano je n. pr., da je glasovitemu pariškemu apašu Bonneu pomagala pobegniti iz ječe hči nekega vseučiliškega profesorja. Londonski zločinec Pakers je imel med ljubezenskimi pismi tudi pisma mlade lady, ki ga je v njem prosila, naj bo pogumen in naj se junaško drži na sodišču, in kadar ga izpuste, mu bo ona že pomagala, da se mu bo dobro godilo. Gangster Jacques Daimond je imel celo serijo

prijateljic, med katerimi je bilo tudi nekaj poštenih deklet. Dillinger je zval zbrati okoli sebe cel kup ljubic, ki so mu bile po navadi na vso moč vdane. One se tudi niso prav nič pomišljale streljati tudi iz strojnic in ubijati iz ljubezni do svojega oboževanega junaka.

Zakaj so one to delale? Ali so te ženske res bile zaljubljene v zločince? Dr. Barrel odgovarja na kratko: ženske imajo v svojem bistvu nekaj sentimentalnega in romantičnega, kar jih sili, da zmeraj hrepene po nečem neznanem in prepovedanem. Večja ko je ta sentimentalnost, tolikanj prej je mogoče, da dobi navadno žensko zanimanje za avanture tega ali onega zločinca obliko sočutja ali pa nekakšne ekstaze, v kateri one čutijo, da opravlja zločinec junaška dela, nečloveške podvige samo iz ljubezni do njih. To marsikateri sentimentalni imponira, in zato so one tudi tako zelo naklonjene zločincem.

S. D.

Helena Speens, bivša ljubica Johna Dillingerja, ki so jo ubili, ko je pobegnila iz ječe.

Ruža Lucija Petelinova* in še kaj

(Obraz iz počitniškega filma.)

Pravijo, da je počitniško bivanje le ob morju ali pa na Gorenjskem podobno pravemu letovanju. Da spada tako izpolnjen dopust k dobri vzgoji. Da je nobel. Da je primeren za dostojnega meščana.

Res da je Dolenjska v omenjeni namen neprimerno cenejša, gotovo je ona zgodovinsko zanimivejši del ožje domovine, kaj nam pomaga, da so tod nabirali ljudske zaklade za našo knjigo Trubar, Levstik, Jurčič, Župančič... Res da. Toda kaj bi z dokazi o prelestnih pastelih ob Krki, čarobno-pravljičnih nočeh v dolini gradov in kam bi z originalnimi očanci, katerih besede so res «vredne cekina». Intimnost dolenjske prirode si nam pričaral, o Jakac, da Te slave in celo kupujejo slike od doli... Ampak —

Trmast človek sem in malo mi je do dostojnosti. Res da imam doma električno luč, vodovod in gugalni-

* Do letos učiteljvala v Žužemberku, od zdaj v Sent Juriju ob juž. žel.

co... Toda vsemu nakljub sem se odločil zate, Dolenjska, zibelka moje majke in mladost mojega otca ter vseh, ki so mojemu srcu blizu. In sem šel. V Žužemberk. Jaz in Polde Pehani. Jaz pišem pesmice, pa če je komu to prav ali ne, Polde slika. Najrajši Dolenjsko. Točneje: Žužemberški grad iz 13. stoletja. Slavno, a žalostno razvalino. Kdo se bo vzdramil, da se otme ta slikovita stavba? Ali morda čakajo, da razpadajoči grad pokoplje pod seboj pol Žužemberka (mnogi pravijo Zoženbreg), da se iz zgodovine odstavljeno stavec na ta način zlokobno maščuje nad sodobniki. Moj Bog! Hotel sem našim čitateljicam pokramljati o naši pesnici, pisateljici in odrski prosvetni delavki, učiteljici Ruži Luciji Petelinovi, ki je vrsto let snovala v tej pokrajini svoje pravljičice.

Ko sva se torej s Poldetom poprej še oglasila pri Jakcu v Novem mestu, premerila dolino gradov, raz sv. Petra obžalovala Suho Krajino, občudovala v Trebnjem in drugod razveseljivo porast letoviščarjev (društvo «Krka!») itd., sva se namenila tudi k najini kompanjonki zamiznega terceta... Žurnalistična žilica je zahotela pod čudovito večerno dolenjsko nebo...

*

Ko sva s Poldetom javila obisk, naju je Ruža Lucija že pričakovala. V njeni delovni sobici dije iz vseh kotov skoraj eksotičen vonj. Bizarno pohišstvo, profinjen okus v razvrstitvi posameznih kosov, rože, knjige, umetnine razširjajo skoraj orientalski nadih vseokoli. In ko smo bili brez uvoda kar brž v živem pogovoru o umetnosti, življenju in Bogu, rečem le eno: Še so na svetu žene, ki verujejo v Lepoto, še bivajo v deželi Jasnine bitja, ki jim je tuja laž, in še ljubijo od blata časa nedotaknjena srca... Skoraj sram me je postalo... Ej, brate, kaj bi s ponarejenim cinizmom! To sem hotel povedati sodobni

ženi v bodrilo in opomin. Pisateljica nam je čitala svoje najnovejše delo «Jagode z otoka Rajamaja», pravljичno igro, ki čaka na uprizoritev v ljubljanski drami. Gospodična Ruža neprestano dela. Zdaj pretipkava na mali pisalni strojček Erika svoje mnogobrojne rokopise, zdaj zopet potuhta novo idejo za originalen namizni prtčček ali pa zasanjana in odsotna suvereno kraljuje v svojih kraljestvih «Zaromila» (pravljična himna Krasa, igrana letošnjo pomlad po «Ateni» ali «Amadeje» (nov roman). Solskim otrokom je iskrena prijateljica in praktično izvaja svoja moderna pedagoška načela, objavljena v «Popotniku» in drugod. V «Ženskem svetu» so zadnja leta poglone njene globoko zasnovane lirčne pesmi, na podeželskih odrh nastopa kot igralka in režiserka, a pri vsej svoji veliki zaposlitvi se zaveda, da je drobno, nežno žensko bitje, hiteče ljubeči sreči v naročje. Oder, režija sta njeno najintimnejše zasebno veselje. Njena veseloigra «Perpetuum mobile» je bila igrana s ponovnim uspehom — žal le na podeželskih odrh. Ruža Lucija tudi literarno predava v Ljubljani in drugod, piše operne librete («Kurent»), iz bajnih daljav se vozi v teater in ugiblje o premierah svojih odrskih otrok... Daleč za gorami žive zanjno umazane spletke življenja in topa preračunjenost «moderne» ženske, a preko bolečih udarcev dneva hrepeni s svojo čustveno, toplo besedo v delovno zatišje. Njen odgovor na vse slabo je — novo delo. Tako naša plaha tržaška cvetka, izkoreninjena iz svojega doma, onovič in onovič poganja svoje kali v bajnih carstvih čudežnih ljudi in dežel... Plemenito in notranje jasno pa jo veže na roditelja najnežnejša ljubezen.

Ko pride čas, pa najde tudi — svojo rodno zemljo. Nadarjeni umetnici to iz srca želimo! Ivo Peruzzi.

Izpregovori ti odrešilno besedo!

Kdo izmed vas še ni preživel minute, ko se je mahoma zavedel, da z dobro besedo lahko odvrne prepir? Da z dobro besedo lahko pomiri nasprotnika, da ne bo izrekel besede, ki bi jo bilo težko pozabiti. Gotovo je že vsaka izmed vas doživela tak trenutek. Tesnoba vas obide in zmerom bolj nestrno čakate, da bi vaš nasprotnik rekel odrešilno besedo. Živci so do skrajnosti napeti, razburjenje narašča, zdajzdaj bo nasprotnik izgubil vso oblast nad seboj. Razburjenje dela človeka krivičnega! Zaradi tega se dejstva pačijo, in zagrenjenost še bolj narašča.

To lahko preprečite z ljubečo, dobro, pojasnilno besedo — izgovorjeno o pravem času. Ta beseda napravi lahko čudeže in je časih odločilna za vso usodo. «Izpregovori jo ti!» Ne čakaj na druge, temveč jim pridi naproti. Časih je prav hudo. Vse v vas se upira temu. Ponos vam ne da, da bi bili vi tista, ki bi odnehala. Teško se je premagati, kadar se čuti človek osebno zadetega. Toda — to premagovanje je lažje od tednov molka in duševnega razjedanja. Po vsakem prepiru izgubi ljubezen nekaj svoje lepote! In morda bi bilo nekega dne prepozno. Zmerom misli na to, da je moči vsako krivdo, vsako čustvo, vsako dejanje človeško presoditi in odpustiti! In nasprotnik ti bo v dnu duše zmerom hvaležen za tako odrešilno besedo. Tvoja vrednost bo zrastle v njegovih očeh in z večjo vnemo se bo skušal poboljšati!

Nina Smirnova:

Marfa

Roman.

Poslovenil L. Mrzel.

(Nadaljevanje.)

Ampak ko jo je tako otožno gledal s svojimi od bolečine mehki očmi, ga je za malo časa potegnila k sebi:

«No, torej. Poljubi me, ti moj poslednji! Tudi ti me nisi mogel obdržati. Ampak h kakšnemu drugemu po tebi ne pojdem več. Prej sem mislila, da bo drugače, menila sem: kadar pride moj čas, bom govorila vsem stvarjem okrog sebe in vsemu, kar je v meni: Moja duša je dovolj divjala, človek mora znati tudi, da najde kraj! Ampak tako je prišlo... Čemu naj bi zdaj še živela? Da bi bila sami sebi v zasmeh, ko nobena stvar več ne more razveseliti mojih oči? V zasmeh? Kaj, ti, norec? No, govori?»

Neki dan — prej je pila nerazredčen špirit — je stopil Kegič k nji, da bi jo zanesel v posteljo. Negibna je sedela za mizo z glavo na rokah, in ko jo je poizkušal zravnati, se je naglo obrnila, mu ostro pogledala v oči, odprla nekajkrat usta brez glasu in vprašala potem:

«Ali ne bi umrla midva?»

Kegič se je glasno zasmel. Potem se ji je zazrl v obraz in jezno zavpil:

«Kaj je s teboj? Kaj si ob pamet?»

Ni ga pogledala in je odsekano, krepko odgovorila:

«In ti si še zmerom lakomen življenja? Mene pa ne more držati nobena stvar več... Kaj si opazil, kako sem živela? Tako sem tlačila zemljo s svojimi rokami, da jo je izpreletal trepet; kakor ženske prsi sem ljubila zemljo, slišiš? Ampak niti to me ni držalo, niti to me ni držalo. Ali razumeš?»

Kegič se je še bolj ujezil.

«Ali veš, kaj govoriš, ti, pijanka! Kaj si mar svoje življenje že do konca doživela?»

Marfa se je dvignila, z obema rokama oprta ob mizo. Obrvi so ji rahlo trepetale, ko je počasi zaprla oči.

«Da nisem do konca živela? Ne, nisem živela do konca! Če pa nič ni, kar bi človek živel! Če je vse naokrog samo prazno! Čarodejček moj! Naglo se je okrenila in ga zgrabila za rokav: «Čarodejček moj, prazno je!... O, če bi me ti, če bi me kdorkoli, kdorkoli mogel zdajle držati!... K nogam tega človeka bi se sklonila, vso svojo dušo bi mu prepustila.» Spet se je oprijela mize, nizko je povsila glavo in je kričala: «Slišiš? Okrog prsta bi se ovila, na kose bi se razrezala — samo odvedi me stran od mene, vsaj samo za eno uro me odvedi — za kratek hip!...»

Ramena so se ji tresla tako z močjo, da se je zdelo, kakor da ji bodo roke odpadle. Kegič jo je

objel in jo s silo posadil na stol. Stisnil jo je z vso močjo, ona pa je šepetala že polna gorjupe žalosti:

«Odvedi me stran!... Ali me boš odvedel? Ti me boš odpeljal, če ne bo... Ne, ne, saj ni nobene sile zoper mene!»

Sedela je negibno, Kegič pa je do večera ni mogel pripraviti do tega, da bi legla. Šel je po zdravnika, medtem ko je spala, in je vso noč vlival zdravila vanjo. Zjutraj pa ji je dal namesto opojne pijače močno pomirjevalno sredstvo. Spet je zaspala in se zdramila šele naslednji dan.

*

Iz bližine je začula šum; nekdo je vstopil in vrata zaloputnil za seboj. Marfa je odprla oči. Ampak samo strop je videla razločno. Pod njenimi prsmi, tja do brade, je ležala nekakšna megla in polnila sobo kakor voda. Marfa je ni čutila ob telesu, toda valovala je okrog nje, se razmotavala v kačjih vijugah, izpreminjala oblike, se raztezala, se razpuščala v tanke niti in se pomikala proti oknu. Marfi je prišlo slabo od tega gibanja in strah jo je prevzel, ko je tako razločno videla to gibanje, a ga ni s telesom čutila. Dvignila je glavo, sklonila je vrat tako daleč nazaj, da se ji je stemnilo pred očmi, in je premikala roke, ki so ji ležale na kolenih. Ni dvignila rok do oči, toda videla je, da se stena megle, ki je ločila roke od oči, tanjša in se zmerom hitreje giblje mimo njenega pogleda — kakor oblaki sredi viharne mesečne noči.

Potem se je domislila, da je čula, kako so se odprla vrata, in je vprašala:

«Anton, si ti?»

Toda odgovoril ji je povsem drug glas:

«Pozdravljena, nesrečnica!»

S trdom je Marfa prepoznala kuštravo glavo Udalova. Do prsi je brodil po megli in počasi jo je premeril njegov jezni pogled.

«Ali si odletela? Tvoja duša, se mi zdi, je tudi pijana? To je slabo, Marfuška, slabo! Pomisli, tvojega življenja poslednji del se je pričel — življenja poslednji del pa je treba krepko živeti.» Sedel je kraj nje, da se je še globlje pogreznil v meglo, in jo je s svojo trdo, kakor zemlja raskavo roko božal po rami. «Drugim si prinesla smrt in sama sebi si okrog vratu nadela zanko, da te davi? Kaj se boš do smrti napila?»

Marfa je jezno zmajala z glavo.

«Kaj ti to mar? Čemu me prihajaš pomilovat?»

«Da, ti boš v pitju našla svojo smrt!»

«No, in če jo bom? Ne bom končala, kakor vi hočete, niti ne bom, kakor hoče bog. Ampak tako, kakor hočem jaz.»

V srdu so se mu zaiskrile oči.

«Kakor ti hočeš! Ampak jaz ti povem — ti sploh ne hočeš, ti ne hočeš, norica! V sami sebi si zmedena, takšna je ta stvar... Druge si hotela učiti — uči samo sebe!... Kakor bog hoče! Midva imava oba enakega boga!»

Marfa je žalostno odvrnila:

«Nikar ne zmerjaj! Jaz bom kmalu umrla...»

Ostreje si je pogledala na prsi. Megla se je pogrezala: že je videla njegova in svoja kolena. Oprijemala se je za naslanjalo stola in je vstala. Grede je zaprla domačo haljo in je počasi stopila k oknu, kakor da brodi po vodi. Oprijela se je zastorov, se dvignila na prste, pogledala na dvorišče in se zasmejala:

«Poglej, kako se golob bojuje z mačko. Prileti in udari mačko s perutjo; najprej s krempljci, potem pa še s perutjo. To je bržkone udomačen golob. Ampak mačka se boji...»

«Goloba pogladiti — o, to je lepo. V perju je tako mehek zrak, kar poje ti pod rokami; ampak vrat je suh in nepopustljiv, zasuče ti ga, iztrga ti ga iz roke, živega ga ne moreš držati.»

Udalov je svojo berglo po dolgem vrgel na mizo, ustne pa so mu trpko trepetale in se je mahaje obrnil na Marfo.

«Le napijaj se, psica, le napijaj se, mrha, le napijaj se! Midva, ti in jaz, midva sva bila morda edina človeka v mestu. Zaradi mene, tvoj Razul tudi še. Ampak on je vendarle samo pes pred teboj in nič drugega: že četrti mesec sedi zunaj na stopnicah in si ne upa odpreti vrat do tebe. Mar takšenle človek lahko kaj stori?»

Marfa je rekla s prezirom:

«Si ti mar mnogo storil s tem, da norca igraš?»

Odvrnil je mirno:

«Rad bi videl, kaj bi bila ti brez svojih milijonov. Samo tvoj denar ti daje tolikšno moč med ljudmi. Samo tvojemu denarju se uklanjajo!»

Marfa je odmahnila z roko.

«Pojdi!»

Toda on se ni nič kaj z naglico okrenil.

«Saj greva skupaj. Razul ti bo hitro prinesel kaj, da se oblečeš, potem pa gremo. Danes je mraz. Leto je minilo.»

Marfa je vprašala:

«In kam pa naj grem?»

«Domov!»

«Doma je smrt!»

«Boljša je smrt kakor pa takole!»

Ko je prišla v svojo sobo, je Marfa najprej odprla miznico in pogledala, ali revolver še leži na svojem mestu. Ni ga vzela iz predala; ne da bi bila spet zaprla, je stopila stran in se umila, potem je dolgo, počasi česala svoje lase, najprej z enim, potem z drugim glavnikom in nato še s ščetko, spletla dve kiti in ju položila okrog glave. Oblekla se je in šele tedaj je spet sedla za mizo. Vzela je velik list prozornega papirja iz omare in je s peresom pobodla po grlu kamnite, na skali ležeče leščarke. Ampak črnilo se je bilo že zdavnaj posušilo. Poiskala je svinčnik in je napisala, brez nagovora, skoraj sredi pole:

«Vse življenje je kakor miza, ki slabo stoji na nogah: na nobeno stran ne moreš sestiti. Ampak...»

Roka ji je vztrepetala, svinčnik se ji je zlomil. S prižetimi očmi se Marfa ni ozrla na zapisane besede, temveč na odlomljeni konček grafita, ki ga ni zavrgla; položila je svinčnik na papir in

vstala. Potem je oblekla plašč, zavila ruto okrog roke, se od vrat še enkrat vrnila po revolver in stopila iz sobe. Na stopnicah pred hišo sta stala Razul in Udalov, kakor da sta čakala nanjo. Ko je Marfa šla mimo njiju, je Razulov obraz postal rumenzelen. Sklonil se je in povetil glavo v odprte roke.

Marfa je šla ob reki navzgor. Na stezi, ki je po nji včasih že kot dete hodila k vodi, je obstala in je tako napela oči, da so jo skelele. V plitki vodi, ki so jo presevali poševni solnčni žarki, je ob bregu videla kamne, pisane kakor peruti jerebice, in vijoličasti rob potopljenega, razpadajočega, s travo in polži pokritega čolna. Vsako poletje je Marfa s te steze zrla ta čoln. Zadnjo pomlad je pogostokrat našla tu Angaro. Angara se je v plitki vodi rada igrala z utripajočimi, sijočimi kamni, ne da bi jih bila jemala iz vode, in je pogostokrat tu izpirala perilo svojih punčk. Potem je svoje cunjice naložila v okroglo, belo košarico, ki je iz nje na vseh koncih in krajih curljala voda, ko jo je dvignila.

Marfa se je okrenila. Tedaj je Razula uzrla zraven sebe.

«Jaz te ne maram tu!»

Zmajal je z glavo.

«Pa kam greš tako sama, vsa bolna?»

Marfa je odvrnila:

«Pojdi takoj domov! Slišiš?»

Šla je dalje po cesti ob reki navzgor. Zdaj je šla bolj zložno — saj tu je vendar nihče ni mogel najti, bila je že v gozdu. Drevesa so dišala po vodi. Na tem kraju ni še nikoli bila; vse naokrog je bila kakor ena sama stena neprodorna tema; spodaj je ležala suha, kamnita struga tajge. Marfa je z rokami razgenila grmovje, se spustila na tla in zlezla vanje. Segla je v žep po revolver in legla na hrbet. Gori v vejah je trepetala pajčevina, ki so se bile vanjo uvezle biserne kaplje dežja. Listič akacije se je zibal v nji, mehek, svinčeno-siv kakor preja sviloprejk. Marfa je tako dolgo zrla navzgor, da ji je jeklo v roki postalo vroče in ni čutila nobene teže več. Ko se je zavedela tega, se je zdrznila in zaprla oči.

«No, pa dovolj!»

Ne da bi bila revolver vzela iz žepa, je pritisnila cev na svoje prsi in se težko, z vsem telesom vrgla nanj. Kakor vroč val ji je tedaj zagomazela kri po hrbtu in v životu se ji je nekaj zgenilo, razločno, kakor piš zraka v tišini, kakor da bi v njeni notranjosti tiho vzvalovila neka topla, radostna voda. Grlo se ji je zadrnilo, vzravnala se je, da se je zapletla v svoje krilo in v veje, z muko je našla žep in revolver spet potisnila vanj. V sivih, zlatih in sinjezelenih valovih je šumelo gozdno morje ob njenih nogah in se je mokro kлокotaje raztezalo do daljnjega roba neba. Dišalo je po vodi, po jesenski travi in vlažni skorji dreves. Omahujočega koraka je Marfa stopala po strmini doli v tajgo in je šepetala:

«Glej!... Ti prosiš mojega srca?... Srca me prosiš?... No, pa dobro, dobro!...»

(Dalje prihodnjič.)

Ali hočete lepa nagrada?

Zopet Vam prinašamo nove nagrade. Izberete si lahko, kar hočete. Vi pa nam za izbrano darilo pridobite eno ali dve novi naročnici. To ni nič tako težkega. Pokažite „Ženo in dom“ svoji sorodnici, prijateljici in znanki. Povejte ji, da dobi za osem in šestdeset dinarjev dvanajst številok „Žene in doma“ in deset prilog za kroje in ročna dela, za sedem in trideset dinarjev pa pet praktičnih gospodinjskih knjig. Saj ni ženske, ki bi mogla biti brez ženskega lista. V enem letu dobi toliko dobrih, praktičnih nasvetov in predlog za ročna dela in obleke, da že en sam nasvet in eno samo delo, ki ga naredi po „Ženi in domu“, pokrije stroške male naročnice.

In koliko zabave in razvedrila dobi za majhen denar v „Ženi in domu“!

Naročilna dopisnica je priložena.

Izbira nagrad je velika. Torej še danes na delo!

Hitro izpolnite priloženo dopisnico in jo čimprej odpošljite!

Za eno naročnico, ki bo vplačala Din 68.—, dobite enega izmed tehle predmetov:

Denarnica

Bela frotirna brisača

Volnena dekliška ali deška čepica

Električna žepna svetilka

Krtača za obleko

Ovratnik iz čipk

Mapa pisemskega papirja

Za deco kužek, zajček ali pa mucika

Za eno naročnico, ki bo vplačala Din 105.—, dobite enega izmed tehle predmetov:

Eleganten Weekend-kovčeg

Razpršilnik za Kolinsko vodo

Listnica za Vašega moža

Triko-rokavice

Damske nogavice

Za otroke: pajac ali pa punčka

Moderna ogrlica

Damska srajca

Za dve naročnici, ki bosta vplačali skupaj Din 210.—, pa dobite enega izmed tehle predmetov:

Damske triko-hlače

Damske copate

Zlato nalivno pero Penkala

Prodajna cena tega zlatoga peresa
Je Din 100.—

Tim in tri sestre

Indijska pravljica.

V neki vasi ob jezeru je živel mlad vojščak, ki so ga imenovali Tima. Spojcevo ni imel nobenih razen edine sestre, ki mu je gospodinjala. Imenovali so jo Bela.

Nihče še ni bil videl Tima. Sosedje so slišali njegove korake, kadar je šel mimo, in videli so v snegu njegove stopinje, a Tima še niso bili videli. Bil je neviden.

Nekega dne je Bela sklicala vse prebivalce vasice. In ko so vsi posedli okoli nje po tleh, jih je ogovorila takole:

«Moj brat Tim bi se rad oženil. Mlad je in zelo bogat, a neviden. Samo popolnoma dobri in plemeniti ljudje ga lahko vidijo. Tisto dekle, ki ga bo videlo, bo torej njegova žena.»

Vsa dekleta so se razveselila, ko so slišala te besede. Vedela so, da je Tim mlad, bogat, dober in hraber, in na dnu srca se je vsaka nadejala, da mu postane žena.

Na drugem koncu vasice, blizu gozda, je živel starček, ki je imel tri hčere. Starejši dve sta bili že odrasli, najmlajša je bila pa še majhno dekletce. Starejši nista bili dobri z najmlajšo. Nalagali sta ji najtežje delo, jesti sta ji pa dajali samo ostanke. Časih sta metali dekletcu pepel in žerjavico v obraz, in deklica je imela zmerom osmojene lase in praske in rane po obrazu. Prebivalci vasice so jo zaradi tega imenovali Grdo.

Nekega lepega, mrzlega zimskega večera, ko je pokrival zemljo prvi sneg, je rekla najstarejša sestra:

«Grda, prinesi mi mojo ogrlico iz školjk in moje lepe krznene čevlje. Postati hočem Timova žena.»

Deklica je skočila po orglico in pomagala sestri, da se je oblekla. Zvečer po solnčnem zahodu se je najstarejša sestra odpravila in šla v kočjo ob jezeru. Bela jo je povabila k ognjišču. Ko sta tako sedeli in se grela pri ognju, sta čez nekaj časa začuli korake. Bilo je, kakor da bi nekdo vlek sanj po snegu. Bela je povedla gostjo k vratom in vprašala:

«Ali vidiš mojega brata?»

«O, prav dobro», je ta odgovorila.

«Tedaj mi povej, iz česa so vajeji pri saneh?» je vprašala Bela.

In ta je rekla: «Iz jelenje kože.»

Bela se je razjezila. «Ne, niso iz jelenje kože! Ti ne vidiš mojega brata. Poberi se, lažnioka!»

In je spodila sestro grde deklice iz kočje.

Drugi dan je rekla druga sestra: «Grda, prinesi mi mojo orglico iz školjk in moje lepe krznene čevlje. Postati hočem Timova žena.»

Grda je prinesla orglico iz školjk in krznene čevlje ter pomagala sestri, da se je oblekla.

Ko je bilo solnce že zašlo, se je tudi druga sestra odpravila in šla v kočjo ob jezeru. Bela jo je prijazno sprejela in sedla z njo na ognjišče.

Čez nekaj časa je tudi ta začula korake pred hišo. Tedaj je Bela vprašala: «Ali vidiš mojega brata?»

«O, prav dobro!» je ta odgovorila.

«In iz česa so vajeji pri saneh?» je vprašala Bela. In ta je odgovorila: «Iz losove kože.»

Tedaj je Bela vzrojila: «Ne, niso iz losove kože! Ti ne vidiš mojega brata! Poberi se tudi ti iz najine kočje! In je spodila drugo sestro kakor prvo.»

Drugo jutro sta sedeli sestri na klopi in se razgovarjali, medtem ko je morala najmlajša težko delati. Ko je opravila svoje delo, je rekla starejšima sestram:

«Sestri, posodita mi svojo orglico iz školjk in svoje lepe krznene čevlje. Tudi jaz hočem poizkusiti, ali ne bi mogla postati Timova žena.»

A sestri sta se smejali Grdi, in nobena ji ni hotela posoditi dragocenih čevljev.

V temnem kotu kočje je našla Grda še dva stara opanka. In ker ni imela česa obleči, si je sama napravila smešno krilce iz brezove skorje.

Grda je tiho stopila v kočjo ob jezeru in prisledla k ognju. Čez nekaj časa je začela pred kočjo korake. Tedaj jo je Bela podedla k vratom in jo vprašala:

«Ali vidiš mojega brata, grdo dekletce?»

«Vidim ga», je Grda šepetaje odgovorila. «A bojim se ga, ker je tako čuden in tako lep!»

«Tedaj mi povej», je nadaljevala Bela, «iz česa so vajeji pri njegovih saneh?»

Tedaj je Grda vsa začudena sklenila roke in vzkliknila:

«O, moj Bog, saj to niso vajeji! To je sama mavrica!»

Ko je vojščak Tim to slišal, se je nasmehnil in rekel sestri:

«Sestra, prosim te, umij Grdi obraz in oči s čarodejno vodo.»

In ko je Bela to storila, se je zgodilo nekaj prečudnega. Vse rane in praske na obrazu grde deklice so izginile, lasje so ji postali dolgi, črni in svetli, in oči so se ji zableščale kakor dve zvezdi.

Tedaj jo je Bela spet povedla k ognju in jo posadila na prostor, kjer navadno sedi gospodinja.

Tako je grda deklica videla Tima, nevidnega junaka, in postala njegova žena.

Kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima.

Poizkusi z novci.

O zakonu težnosti ste brez dvoma že slišali. Najočitneje se da ta zakon dokazati, če izpodmaknemo podlago, na kateri stoji kakšen predmet. Tedaj ta predmet ne bo odletel obenem s podlago postrani, ampak bo padel naravnost.

S pomočjo tega zakona napravimo lahko dva prav lepa poizkusa.

1. Vzemi večjo steklenico z zelo širokim grlom. Iz lepenke napravi precej širok obroč in ga postavi na grlo steklenice. Na vrh obroča deni novce za 1 dinar. Če zdaj spretno izpodmakneš obroč s tem, da ga udariš s prstom po notranji strani, bo odletel, novce pa bo padel v steklenico.

2. Podobna je umetnija z zamaškom. Zamašek na obeh okroglih ploskvah zgladiš. Na vsako ploskev

položi po en novce za 1 dinar. Vse skupaj primeš tako, da držiš en novce s palcem, drugega pa s kazal-

cem. Če zdaj z drugo roko izbiješ zamašek, bo padel zgornji novce na spodnjega.

Smešnice

Bumček ima šele štiri leta. Mamica ga vzame s seboj na obisk h gospe, ki ima majhno zeleno papigico. Bumček nepremično strmi v papigo, na zadnje pa vendarle vpraša mamico: «Kajne, mamica, ta ptiček je kanarček, ki še ni zrel?»

*

«Kaj meniš, Janez, zakaj leze polž tako počasi?» vpraša Mirko sošolca.

«Poizkusi se ti ure in ure plaziti po trebuhu, pa boš videl, da tudi ne boš hitreje prišel z mesta!» se odreže Janez.

*

Stražnik ustavi dva potepuha in vpraša prvega:

«Kje stanujete?»

«Nikjer!»

«In vi?» se obrne stražnik k drugemu.

«Zraven svojega prijatelja!»

*

V neki trgovini dobi vsak otrok lep balonček zastoj. Stanko je že dobil balonček, vendar se že zmerom obotavlja v trgovini. Nazadnje se vendarle ohrabri in reče vratarju: «Prosim, gospod vratar, ali ne bi mogel dobiti še enega balončka?»

«Zelo žal mi je, da ti ne morem ustreči,» meni vratar. «Vsak otrok dobi samo en balonček — mar imaš še kakega bratca doma?»

«Jaz ne! Toda moja sestra ima brata, ki bi rad imel še en balonček!»

Kotiček tete Mine

Dragi otroci!

Povedati vam hočem zgodbico o malem junačku, ki je dal življenje za svoje tovariše.

V veliki hiši je stanovala mačka, ki je bila pojedla že mnogo miši. Ko se je toliko postarala, da ji je bilo lovljenje miši že pretežko, je jela premišljevat, kaj naj stori. Poklicala je miške iz vse hiše k sebi in jih ogovorila takole: «Vrli mišji narod! Odslej hočem v miru živeti z vami. Nikar se me več ne bojte. Prosim vas samo za majhno uslugo. Vsak dan enkrat prikorakajte mimo mene in me pozdravite, nikoli več vam ne bom storila žalega!»

Miške so bile zelo vesele, da so se tako zlahka pobotale z dolgoletno smrtno sovražnico. Vsak dan so korakale mimo mačke, kakor je želela, in jo spoštljivo pozdravljale. Mačka je sedla v kot kleti, in ko je prišla zadnja miška mimo nje in se ji priklonila, jo je zgrabila in pojedla. Tako je v dvajsetih dneh pojedla dvajset mišk.

Med mišmi sta pa živela dva dobra prijatelja, Mišek in Miško. Kmalu sta opazila, da se je število mišk skrčilo, in jela opazovati mačko, zakaj takoj sta zasumila, da nekaj ne more biti v redu. Odslej je korakal Miško zmerom v prvi vrsti mišjega sprevoda, Mišek pa v zadnji. Zdaj pa zdaj je Miško zaklical: «Mišek, kje si?» — «Tukaj sem», se je oglasil Mišek, in mačka mu ni mogla tri dni do živega in je bila lačna, da nikoli tega.

Četrty dan pa je bila mačka že tako lačna, da se ni mogla delj premagovati. Ko je Mišek rekel: «Tukaj sem!» se je mačka zapodila vanj in ga požrla. Vse miške so gledale ta strašni prizor in mahoma spoznale, da mačka ni spoštovala dane besede. Nikdar več se niso prišle poklonit mački. Miško je postal vodja mišje skupine, ki se je preselila v drugo hišo. In nikoli več niso miške verjele mačji besedi.

Lepo vas vse pozdravlja vaša

teta Mina.

Kdor je videl revijo prvih letošnjih zimskih modelov, je opazil, da so prodrli tisti, ki so najbolj preprosti v barvi, liniji in nakitu. S trakovi, čipkami, volanami itd. načičkane obleke so se zdele v sosesčini elegantnih in okusnih preprostih modelov kakor nestvori. Gladke priležne obleke, kostumi in plašči bodo veljali letošnjo sezono za višek elegancje. Modni okraski ne bodo zato oblek toliko krasili, kakor dopolnjevali. Zato bodo na vaši preprosto krojeni obleki iz solidnega volnenega ali svilenega blaga svetel ovratnik in zapestniki, okusen šal ali ruta, pas, lepi gumbi in lepo izšite gumbnice. K lepim temnim krojaškimi ali francoskim kostumom se nosi čisto svetla bluza do pasu ali pa podaljšana pod pas ali pa dolg kazak, ki je lahko prepasan ali pa brez pasu in zapet z gumbi, kaveljčki ali sponkami po vsej dolžini spredaj. Del svetle bluze ali kazaka, ki gleda izpod jopiča, je dober profitež k črnini kostuma.

S finim razumevanjem za naše modne, a žal manj za naše žepne potrebe, izkazuje letošnja moda kostumom in plaščem posebno pozornost. Še celo strogo krojaški kostumi imajo svoje senzacije. Krojaški kostum ostane sicer krojaški kostum, dovoljena pa mu je nova silhueta, korajžen крој in okraski, ki presenečajo. Tako na primer imajo temni kostumi všitke in našitke iz kožuhovine. Tudi kep se uveljavlja v različnih variantah. Plašče imamo gladke priležne, široke zvončaste, redingote, plašče à la directoire in klasično preproste plašče, ki niso daljši od obleke. Paletoji in tri četrti dolgi plašči so modni tipi, ki jih srečujemo v najrazličnejših oblikah in dolžinah. Vsekakor je letos na polju modnih novosti zopet prav dobra letina.

Če se hočeš letos obleči po modi, pač ni dovolj, da imaš, recimo, plašč iz modnega robčastega velurja, kostum s tri četrti dolgim jopičem iz žameta, da imaš na obleki lesene gumbe ali iz vrvice spleten pas, našitke iz prog ali vrvic, ovratnik v obliki kapuce itd. Prav tako nujna je tudi modna linija. Rokavi, ovratniki in reverji so tudi zelo različni, če pa pogledamo še različne našitke in obrobe iz dragocene kožuhovine, ki jih krasi, nas bodočnost kar zaskrbi.

Med kožuhovino za okras je največ lisice. Če je kateri naša rjava lisica prepoceni, si lahko kupi križano, modro, sivo, belo ali pa drago srebrno. Vse so lepe, vse tople, vse moderne. Videti bi morali kep iz srebrne lisice!

H kostumom brez kožuhovine pa tudi k plaščem brez kožuhovine se nosijo vezanke, ponajveč iz širokorepke s čisto kratko dlako. Kožuhovinasti ovratniki na plaščih so res veliki, zadaj visoki, spredaj pa podaljšani do pasu. Na rokavih je le malo kožuhovine, ker se bodo nosili rokavniki. Kožuhovinasti plašči so vsi vprek v životu priležni in spodaj razširjeni ali pa ravni. Večerni kožuhovinasti plašči in paletoji so ali prav široki ali pa ravni.

Ovratniki so razen pri sportnih plaščih zelo veliki, in sicer so iz enake kožuhovine kakor plašč ali pa iz dolgodlake. Pri boljših plaščih je to ponajveč srebrna, križana ali pa modra lisica, pri drugih pa barvana lisica, valabi, skunks. Pri promenadnih kožuhovinastih plaščih so novi ovratniki iz bobrove kožuhovine, pri kateri niso odstranjene resaste dlake, vsled tega ima kožuhovina bolj poln videz. Kar se tiče kožuhovine za plašče, se vidi prav dosti astrahana, perzijanca, širokorepke, bizama, in sicer trebusčkov in hrbta, nutrije, konjička in striženega janjčka, ki je različno pobarvan. Videla sem tudi prav lepe plašče iz afriške širokorepke, ki je le malo kodrasta. Apartni so sportni plašči in jopiči iz divje mačke.

Ravni plašči iz blaga in iz kožuhovine so na bokih kar se da ozki. Ravno to je zanje značilno. Sportni plašči, ki imajo všite rokave ali pa so krojeni raglan, imajo velike našite žepe, široke na stroj prešite pasove in velike koničaste ali pa zaokrožene reverje, ki so tudi večkrat dekorativno prešiti na stroj ali pa pošiti s kožuhovino. Če ima plašč po sredi zadaj šiv, je šiv spodaj odprt, ima torej razporek. Plaščji, ki nimajo velikih kožuhovinastih ovratnikov, so skoraj vedno zapeti visoko k vratu in imajo stoječ ovratnik iz blaga ali pa iz kožuhovine. Nazor, da je za dežne plašče primerna samo siva barva, je že popolnoma zastarel. Kako prijetni so živobarvni, gladki in karirani dežni plašči v pustih deževnih dneh! Dežni plaščji «dernier cri» so celo beli ali pa v prav svetlorjavi (drap) barvi, popolno nasprotje črnih plaščev, ki se tudi že nekaj časa prav dosti nosijo. Oboji, svetli in črni, imajo po navadi stoječ ovratnik, ki je visok dva do tri centimetre in se zapenja s sponko. Tudi plašč sam se zapenja po vsej dolžini s sponkami. Dežni plaščji so ponajveč krojeni raglan, nekateri pa imajo všite rokave.

Novo blago za popoldanske in male večerne obleke, ki se imenuje celofan, je tkano iz volne in ima svilene efekte. Dobi se skoraj samo v temnih barvah. Blago za promenadne obleke pa je v vseh barvah jesenskega listja, od svetle bež preko zelene in rdeče do temnorjave. Tudi volneno in svileno blago s škotskim vzorcem je v teh barvah. V svili je nova barva črnega tulipana, torej prav temnovijoličasta. Pri večernih prireditvah se zdi, da se bosta letos košatila taft in moare. Taft ostane sicer taft, toda za izpremembo bo nekaj tega blaga imelo vtikane zlate in srebrne niti. Diskretno zlato vezenje krasi tudi rokave črnih svilenih oblek. Skoraj bi človek ne verjel, da prenese taft tudi okraske iz štepice, kar vidimo na letošnjih modelih. Obleke iz teh svil imajo prav dostikrat široke nahrane rokave iz tila. Večerne obleke so tako preproste, da skoraj ne morejo biti bolj, zato so pa sešite iz lepega materiala in imajo po večini vlečke, ki še podčrtavajo njih eleganco.

P
LES

Dekliška plesna obleka, sešita iz lahke
pivle. Ker ima velik izrez na hrbtu in
je brez rokavov, se nosi k njej kratek
cep iz enakega blaga, kakor je obleka,
ali pa iz čipk.

Nežna bela obleka iz organdija. Volane na krilu in volane na
rami, ki nadomeščajo rokave, so tudi iz organdija ali pa iz
tenkega svilenega tila

Preprosta večerna obleka z majhno vlečko je sešita iz belega
svilenega krepa. Pas je iz črnega svilenega žameta.

P
LES

Večerna obleka iz krepsatena. Okra-
šena je z veliko petljo, ki je obrobl-
ljena s kožuho. Krilo je gladko
in zadaj podaljšano v vlečko.

P LE MENITA LINIJA

Doa apartna sportna plašča, okrašena s kožuho vino in štepico.

Popoldanski plašč iz volnenega krepa. Rokavi so krojeni raglan. Namesto ovratnika ima plašč veliko srebrno lisico.

Eleganten modni plašč, sešit iz temnega damskega sukna. Namesto ovratnika ima širok šal, ki se spredaj zavezuje. Plašč je v pasu popolnoma priležen, na bokih pa ima vstavljene zvončaste dele.

Tri četrti dolg popoldanski plašč, sešit iz modnega volnenega blaga. Ozki stoječi ovratnik se zapenja z veliko kovinasto zaponko. Modni, zelo široki rokavi so ošiti v ozek zapestnik.

Simpaticični plašči

Kostum iz temnejšega volnenega blaga. Deški ovratnik, pas in našiti žepi dajo kostumu prijazen sportni videz. Rokavi so pod komolcem razširjeni, kar je poudarek letošnje mode. Krilo je gladko in ima le spredaj dve gubi, ki sta pošiti do višine kolen. Topla lisica okrog vratu bo svojo varovanko v hladnejših dneh prav prijetno grela.

Paleto iz volnene flanele. Rokavi so krojeni raglan, namesto ovratnika ima paleto široko sedlo. Popoldanski plašč iz lahke volne, okrašen z veliko umetno cvetko in našitimi progami iz lakaste svile. Jesenski sportni komplet. Krilo je iz gladkega blaga, medtem ko sta bluza in tri četrti dolgi paleto iz karirane blaga. Bluza in paleto sta krojena na sedlo. Bluza ima majhen deški ovratnik, ki se spredaj zavezuje v petljo, paleto pa je brez ovratnika. Bluza, ki sega preko pasu, se zapenja z modnimi gumbi. Pas je iz lakastega ali barvastega usnja. Veliki žepi, ki se na takšno sportno bluzo kaj lepo podajo, so našiti.

Za vsak dan, za pisarno, za dom

Preprosta obleka iz modnega črtastega blaga. Bluza je krojena po širini blaga, krilo pa v poševni smeri. Pas, ki se zapenja s kovinasto zaponko, je spleten iz svilene vroice.

Obleka za pisarno iz žameta. Pas je iz lakirane svile in zapet s kovinasto zaponko. S prav takšno zaponko, s kakršno je zapet pas, je zapet tudi razporek pri

oratu. Ovratnik in zapestniki so iz belega žoržeta.

Sportna obleka iz temnosive angore. Bluza, ki je podaljšana pod pas, v pasu pa prepasana, se zapenja po vsej dolžini z modnimi kaveljčki. Krilo ima spredaj razporek, ki se tudi zapenja s takimi kaveljčki. Ovratnik in zapestniki so obrobljeni z ozkim plisejem.

Obleka, sestavljena iz bluze s podaljškom in iz gladkega krila. Vezanka, podaljšek in zapestniki so pošiti z vroicami ali drobnimi robčki.

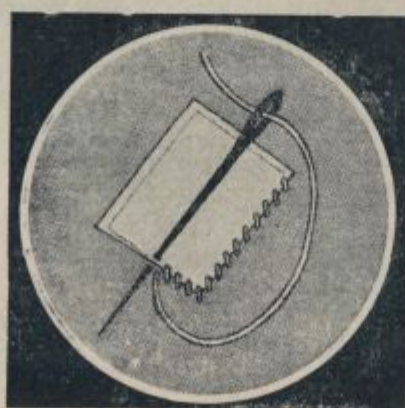
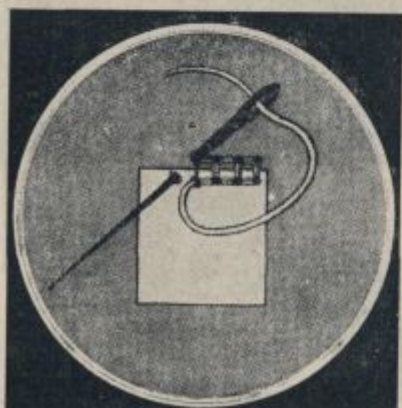
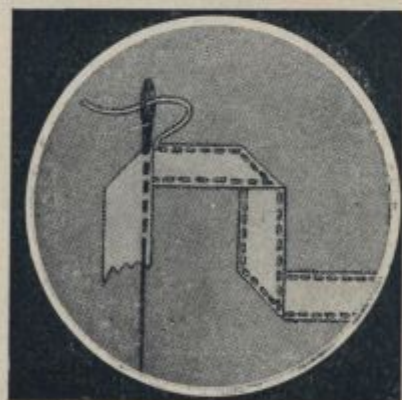
Obleka za dom je krojena vedno preprosto in okusno iz blaga s prijaznim vzorcem. Obleko iz vzorčastega blaga obrobimo z blagom v eni barvi, če je pa obleka v eni barvi, potem ji privoščimo barvast obrobek. Žepi, pas in gumbi so za potrebo in za okras.

Na to moški najbolj pazijo ...

Oni posvečajo posebno pozornost ženi, ki se zna negovati. Žene, katere negujejo svojo polt in roke z Elida Creme de chaque heure, dokažejo s tem, da imajo zmisel za lepoto.

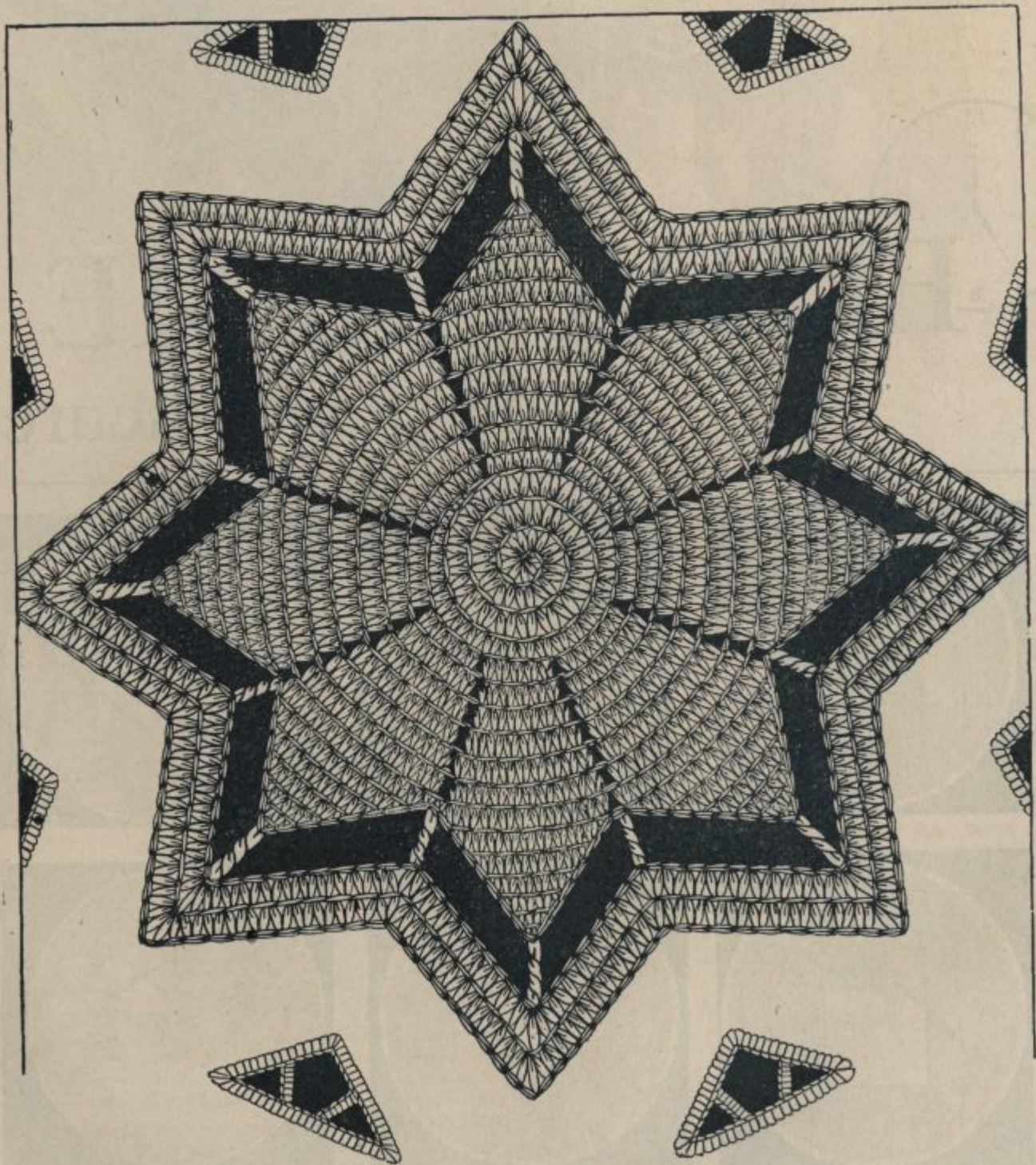
ELIDA CREME de chaque heure

Ker je aplikacija zelo efekten okras namiznega perila, otroških oblek, zaves itd., vam prinašamo šest različnih slik, na katerih vidite, kako se aplikacija izdeluje na različne načine. Kakor vidite se motiv posod izreže iz blaga v drugi barvi, ki pa mora biti gosto tkano, da se ne cefra, nato pa na različne načine prišije na osnovno blago.

Za nekaj ur

praktičnega dela

Blazina se prav lepo okraši z zvezdo, izkvačkano iz barvastega kvačkanca ali biserne prejice. Mali motivi okrog zvezde se izovezejo v rišeljeju.

Da boste imeli lepo perilo

Modno, praktično perilo iz svile, batista ali šifona, okrašeno s čipkanti, vezenjem, ažurjem, robčki, nabori itd.

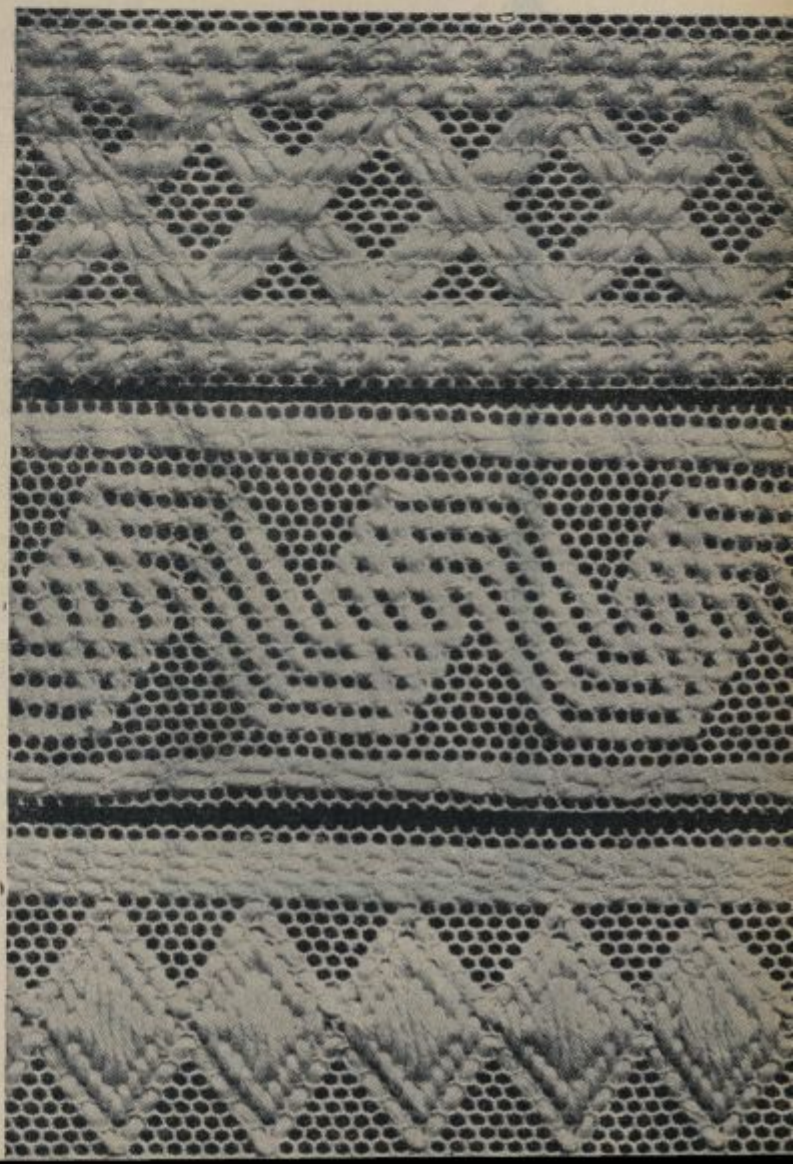
Volna ostane mehka in nežna ako se pravilno pere v peni mil-nih lusk

LUX

L.J.S./24

Nikoli odprti! Pristen samo v modrem ovitku.

Desna slika:

Prinašamo tri različne vzorce modnih vložkov, izdelanih na tilu. Uporabijo se lahko za okrasitev zaves ali pa životnega perila. Vezenje na tilu je dokaj preprosto; vzorec lahko povzamete iz slike. Če potrebujete vložke za zaves, potem kupite močan til z velikimi okenci in izšijte vzorec z debelo nitjo, ki pa ne sme biti tako debela, da bi pri šivanju trgala til. Za perilo vzemite finejši til in zato seveda tudi tanjšo nit. Pri debelejšem tilu se luknjice štejejo, težje seveda pri finejšem, zato pa gre laže in hitreje delo od rok, ako se nariše vzorec na papir, na katerega se napne til, nato pa prešije po vzorec.

Pri umetni prehrani dojenčkov

se doseže posebno povoljen uspeh z uporabo dr. Wanderjevega Hordenzima. Hordenzym se doda razredčenemu kravj-mu mleku, ki je potem po svoji sestavi toliko vredno kakor materino mleko.

Hordenzym z razredčenim mlekom se daje dojenčku, ki se pravilno razvija, do petega meseca, posebno koristen pa je v poletnih mesecih, ko je dojenček v nevarnosti, da dobi drisko.

Od petega meseca dalje se daje Hordenzym dojenčku z uspehom v prikuhah, ki so bogate vitaminov in mineralnih soli, ki jih otrok potrebuje za svoj razvoj, kakor špinaca, kolerabice, cvetača, korenje, grah.

Prikuha, ki ji je dodan Hordenzym, je prav posebno redilna, ker jo telo bolj izkorišča kakor navadno prikuho, dojenčki jo pa vsi vprek radi uživajo. Prikuhe s Hordenzymom se sme dati dojenčkom brez nevarnosti tudi dvakrat tako velik obrok kakor navadne prikuhe.

Vprašajte otroškega zdravnika, kaj misli o Hordenzymu.

Prikuha s Hordenzymom je prav posebno ekonomična.

Hordenzym se dobiva v vseh lekarnah in drogerijah po Din 39—.

Dr. A. WANDER

D. D.

Tvornica farmacevtskih in dietetskih proizvodov

Z A G R E B

Otrok jeclja.

Jecljanje se pokaže v krčevitih motnjah dihanja in artikulacije. Zaradi tega otrok ne more dogovoriti začete besede in si izkuša pomagati z raznimi gibi rok in glave. Kaj storimo, če vidimo, da se je razvil, a taka napaka?

Ako so v rodbini še drugi jecljavci, bodo vsi ukrepi zaman, ker igra nagon posnemanja zelo veliko vlogo. Tudi okolica, ki naglo in hlastno govori, neugodno vpliva na otrokovo razpoloženost. Silimo se torej, da bomo z njim posebno počasi in razločno govorili, in terjajmo, naj govori in ponavlja za nami posamezne stavke in kratke zgodbe. Branimo mu, da ne bo prenašlo govoril, in ga ustavimo vselej, kadar začne jecljati, ter mu pomagajmo, kadar mu dela kaka beseda težave. Krivo je, odvrniti otrokovo pozornost od njegove napake ali celo delati, kakor da je vobče ne bi bilo. Izkušnja mnogih desetletij je pokazala, da počasno, redno narekovanje in ponavljanje skoraj vedno odstrani nadlogo. Pazimo tudi na to, da bo otrok posebno poudarjal in raztezal glasnike, in glejmo, da ga navadimo pravilnega dihanja med govorjenjem.

Vzemite si časa za skrbni svojih otrok!

Starejša gospa se mi je nekoč bridko pritožila, da nima njena dvaindvajsetletna hčerka nobenega zupanja do nje. Ko se zvečer vrne iz službe, vzame knjigo v roke ali pa kako ročno delo in nikoli ne čuti potrebe, da bi se z materjo pogovarjala. «Ali mi nimaš nič povedati?» jo vprašuje mati, in hčerka jo vselej tako začudeno pogleda in pravi, da ne ve kaj povedati. Poznala sem njeno hčerko kot zgovorno, veselo dekle, zato se mi je zdela materina tožba še bolj čudna.

Počakala sem hčerko pred uradom in krenila z njo na izprehod. Povedala sem ji, kako se mi je njena mati pritožila, in jo vprašala, kaj je temu vzrok.

Dekle me je zamišljeno poslušalo, potem pa resno odvrnilo: «Vidite, gospa, vzrok je v mojih otroških letih. Takrat je bila mama mlada in živahna. V naši hiši je bilo zmerom mnogo gostov, in mama ni skoraj ni-

koli imela časa zame. Zgodilo se je, da sem se sprla s svojo prijateljico in obupana prihitela k mami: 'Mamica, pomisli...' sem ji jela pripovedovati, in vroče solze so mi tekale po licu. A mama se je prav takrat odpravljala z doma in si je hitela pred zrcalom zapenjati plašč. 'Tiho bodi! Kdo te bo zmerom poslušal!' mi je nejevoljno velela. Ko bi vam le mogla povedati, kako hudo mi je bilo, ko si v svoji otroški bolečini nisem mogla olajšati srca. Tiho sem se izmuznila iz sobe, vzela svojo punčko in odšla z njo na vrt. Tam sem jo stiskala k sebi in ji tožila svoje gorje. In kasneje, ko sem že hodila v šolo, je bilo prav tako. Ko sem dobila v šoli odlične red, sem vesela pridirjala domov, burno objela mammo in vzkliknila: 'Veš, mamica, danes...' Pa me je mama sunila od sebe: 'Nikar ne kriči! In vso obleko mi boš zmečkala! V svojo sobo pojdi!' Bilo mi je, kakor da bi me bila s kropom polila. Vsa sreča nad odličnim redom se je mahoma razblinila. Nekaj me je stisnilo za grlo; tiho sem odšla v svojo sobo in se bridko zjokala. Počasi sem se naučila premagovanja. Kadar mi je sililo na jezik kaj težkega ali veselega, sem se vselej spomnila, da mama nima časa zame! In saj je moje skrbi tudi niso zanimale! Res je, da se je mama z leti zelo izpremenila. Vem, da bi zdaj rada govorila z menoj od srca do srca. Zdaj pa jaz ne morem več. Časih se trudim, da bi ji ustregla, pa mi beseda ne gre z jezika. S prijateljicami se laže pogovarjam! Tako mi je pripovedovalo dekle, in trpek smehljal ji je igral okoli ust. Zdjeci so je ji pa črte obraza zmečale in lahna rdečica jo je oblila. 'O, če bom kdaj imela otroke, bom z njimi drugače ravnala. Zmerom bom imela dovolj časa zanje, da bom poslušala njihove skrbi, njih težave in njihovo srečo! Tako si bom pridobila njihovo zaupanje, in ko bodo starejši, bodo še vedno našli v meni prijateljico!' Da ste videli, kako so se ji svetile oči! Prepričana sem, da bo najboljša mati!

A. B.

Lepo nagrado
imamo za Vas.

Prečitajte

stran 361.

Če hočete biti lepi, če hočete imeti sveže ustnice...

uporabljajte ob vsakem dnevnem času naše novo črtalo za ustnice

ROUGE PASTEL A LA BIOCARMINE

To divno prirodno barvo je odkrila tvornica Bourjois in jo samo ona proizvaja.

Lahko jeste, pijete in poljubljate, vedno ostane barva ustnic neizpremenjena!

BOURJOIS PARFUMEUR PARIS

Depot : BELA VARY, ZAGREB, Smičiklasova ul. 23

Ženske izumljajo poklice.

Njihova globoko vkoreninjena življenjska volja, njihova odločnost in iznajdljivost je dala ženskam dar, da izumljajo poklice, v katerih ne jemljejo moškemu kruha in s katerimi morejo, če usoda tako nanese, služiti denar in si zagotoviti vsakdanji kruh.

Povedati vam hočemo nekaj primerov, ki naj vas izpodbujajo in hrabrijo.

Prijatelj in znanci so dostikrat občudovali spretnost in znanje, ki ga je kazala gospodinja v okuhavanju sadja in zelenjave, ko so prihajali kot gostje v njen negovani dom. Potem ji je nenadoma umrl mož, in beda je potrkala na njena vrata. Ta pogumna žena hodi zdaj od hiše do hiše in okuhava sadje in zelenjavo za zimo ter pripravlja ženam v bolj-ših položajih dragocene zaloge. Razen tega je napolnila svojo lastno shrambo s polnimi kozarci sijajnih prikuh in kompotov, ki jih pozimi prodaja restauracijam in hotelom v mestu.

Naj vam navedemo še drug primer. Starejša gospa je morala opustiti svoje gospodinjstvo. Razprodala je vse, kar je imela, nazadnje ji je ostalo samo še nekaj ležalnih stolov. Te stole je znesla lepega dne na solnčen travnik v neposredni bližini mesta in jih jela proti majhni odškodnini odajati izprehajalcem v najem. Uspeh je bil sijajen! Danes ima ta gospa že nekaj sto stolov, ki jih oddaja v na-

jem, razen tega si je pa postavila na travniku skromno mlekarno. S svojo podjetnostjo zasluži toliko, da se lahko dostojno preživlja.

Podobno je napravila tudi neka gospodična, ki ji je bilo ostalo še izza dobrih časov pravo skladišče gramofonskih plošč. Ko je stiska zmerom huje pritiskala, je jela proti primerni odškodnini posojati plošče raznim ljudem. Sčasoma je zaslužila toliko, da si je lahko najela skromen lokalček in pomnožila svojo zalogo za nekaj sto plošč. Zdaj ima pravo izposojevalnico plošč in je s svojim zaslužkom zelo zadovoljna.

In kaj je storila mlada obrtnica, ko ji je bila propadla trgovina senčnikov, blazin in podobnih drobnarij, ki dandanes ljudje nimajo več denarja zanje? Ker je slovela pri svojih mnogoštevilnih znancih kot izredno vestna in zanesljiva in so vsi poznali njen dobri okus, ji ni bilo težko najti novega poklica: strežnica samskih stanovanj. Ima ključke kakih dvanajst stanovanj, ki jih vsak dan obiše, dostikrat ne da bi srečala lastnike stanovanj, ki so po vse dni z doma. V stanovanjih jim vse pospravi, uredi došle časopise in revije, oskrbuje krpjanje perila, red v omarah, zalivanje cvetic in tako dalje. Časih najde na mizi listek, ki ga je lastnik stanovanja napolnil s svojimi željami. Treba je iti na davkarijo, k čevljarju, urediti najemninske zadeve itd.

Dela in truda je mnogo. A s tem poklicem preživlja mlada žena svojo staro, onemoglo mater in sebe.

Na vprašanje, ali so te žene nesrečne v svojih poklicih in ali se čutijo zapostavljene v družabnem pogledu, ali jim je mučno živeti v denarni odvisnosti od svojih starih znancev in prijateljev, sem dobila v odgovor le sočuten smehljaj. Te hra-

bre žene se ne čutijo ponižanih. Narobe: ponosne so na svoje delo. In prav imajo!

Kihanje.

Navada, da se reče človeku, ki v družbi kihne: «Bog pomagaj!» ali pa: «Na zdravje!» je zastarela. Najbolje je, da ste tiho in da se naredite, kakor da tega niste opazili.

Če se vam pa primeri, da morate v družbi kihniti, denite robec ali pa vsaj roko pred usta, nakar roko takoj obrišite z robcem. Pazite, da ne kihnete preveč na glas in se nič ne opravičujte.

Zehanje.

So nekatere geste, ki so dovoljene v odlični družbi. So pa tudi geste, ki se jim včasih ne morete ogniti, ki jih pa bonton najstrožje obsoja. Tako je tudi zehanje. Človek zazeha brez svoje volje. Vzrok je večkrat utrujenost, nervoznost, pokvarjen želodec, nalezljivost zehanja (če sosed kraj vas zazeha, morate zazehati tudi vi). Dasi je vse to res, vendar se smatra zehanje v družbi za znamenje dolgega časa, in vsa družba, v kateri ste, je užaljena.

Preprečite torej zehanje s kakršnokoli gesto, tudi če ni vselej najelegantnejša, pa se vsaj rešite nevljudnosti. Če je še čas, zakrijte usta z žepnim robcem ali pa z roko. Če pa družba ali pa kdo iz družbe opazi, da se vam je zazehalo, ne kaže drugega, kakor da se opravičite.

Da te ne zadene možganska kap.

Možganska kap nastane, če se pretrga majhna poapnela možganska arterija in se kri razlije po možganski gmoti. S tem se del možganov uniči. Kap je tem hujša, čim važnejši in večji je del uničenih možganov. Najbolje se bomo obvarovali možganske kapi, če bomo skrbeli, da nam žile ne bodo poapnele. Od petdesetega leta dalje ali pa še prej se je treba ogibati vsemu, kar lahko povečuje pritisk krvi in povzroči raztrganje žil: vsakemu pretiravanju v jedi in pijači, prehudim naporom pri delu, dviganju težkih predmetov, delu s sklonjenim telesom, jezi, vsem ekscesom v spolnem življenju, zlasti pa jezi in prepiru ter prehudemu solncu. Če je poapnenje žil že nastopilo, vam bo zdravnik predpisal kakšno zdravilo (jod, kalcijev diuretin, rhodapurin ali kaj podobnega).

Bolečine pri začetku tuberkuloze.

Bolečina je pogosto angel varuh človeštva, ker njen začetek človeka opozori, da nekaj v njegovem organizmu ni v redu. Zato je za mnoge velika nesreča, da rak (carcinom) ne boli, ker zaradi tega zamude pravi čas, ko se da odpraviti še z lahko operacijo. Tudi pljučna tuberkuloza pogosto ne prizadeva bolečin, pogosto pa se — na srečo bolnika — pojavijo bolečine v hrbtu, ko začne bacil tuberkuloze uničevati pljuča. Kdor začuti take bolečine, ki so pa lahko tudi le znak

rahlega vnetja pljučnih vršičkov, naj gre takoj k zdravniku, da ga preišče. Tuberkuloza je v začetku prav lahko ozdravljiva, zato naj nihče z zdravljenjem ne čaka.

Žena in ritmične vaje.

Tisoče in tisoče žensk nimajo ne časa in ne denarja, da bi obiskovale plesne šole, ritmične vaje, telovadne tečaje. A vsaka teh žen bi bila rada lepa in gibčna. Povedati vam hočemo, kako dosežete oboje brez trškov in brez posebnega napora.

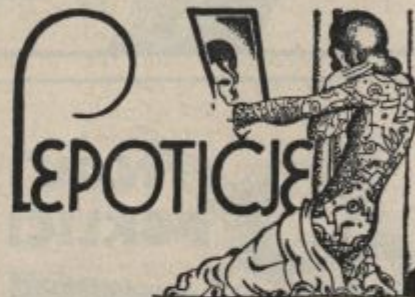
Takoj ko se zjutraj prebudite, skočite iz postelje. Lenarjenje v postelji napravi človeka čemernega in trudnega. Odprite okna na stežaj in potegnite nekajkrat zrak globoko vase, da se pljuča dobro prezračijo. Postiljanje postelj, brisanje prahu, snaženje oken so izvrstne vaje za život. Telo se pri teh opravkih dobro pretegne. Pometanje in likanje parketov nadomešča trupne vaje, ki so posebno zdrave za noge in boke. Čepé osnažite stole in mizne noge, ker vam gibi v čepčnem stanju krepijo spodnji život in prebavne organe.

Vsa težka dela si lajšajte z globokim dihanjem, na kar tako radi pozabljamo! Nikoli ne stojte dolgo na istem mestu. Stanje povzroča slabo držo, prehitro utrujenost in pospešuje krčne žile. Pomivanje, likanje, pripravljanje zelenjave opravljamo iz navade stoje. A ta navada je slaba in nezdrava. Vsa zgoraj navedena dela opravljajte sede, da se vam telo spočije! Stanje z upognjenim hrbtom je za vsako ženo skrajno nezdravo. Pri taki držji se pljuča in želodec nenaravno stiskajo. Spomnite se tega,

ko boste imeli veliko žehto. Vzravajte se in nekajkrat globoko vdihnite. Hoja po stopnicah navzgor krepča srce in pljuča, obenem pa ugodno vpliva na mišičevje v nogah, bedrih in trebuhu. Pretirana hitra hoja po stopnicah navzgor ni priporočljiva. Hodite tako, da boste zmerom enakomerno dihale.

Po ulicah stopajte hitro. Počasna hoja utruja. Nošnja košar in torb je zdrava, samo pazite, da si težo enakomerno razdelite na obe roki.

Tako ima lahko vsaka žena v svojem gospodinjstvu obilo telovadbe in ritmičnih vaj, in nobeni ni treba tožiti, da nima časa ali pa ne denarja za negovanje telesa!

Varuj se pretiravanja!

Žensko s svetlo poltjo in svetlimi lasmi bodo nenavadno polepšale temnejše trepalnice. Pri barvanju trepalnic pa morate biti oprezni, da ne bodo učinkovale trdo ali pa nelepo. Kadar jih barvamo, se rade zmaknejo in obtežujejo glajenje s ščetko. Proti temu imamo prav navadno in dobro pomožno sredstvo: kadar obdelujemo trepalnice s ščetko, morajo biti usta široko odprta!

Ženske, ki niso več prav mlade (nekoč «starejše dame»), morajo biti pri kosmetičnem korigiranju svojega obraza zelo previdne.

Zlasti si ne smejo napraviti novega obraza, to se pravi, da ne smejo svojega tipa izpremeniti s preveč kričnimi barvami. Presvetel ali pretemen

Kraljica rož

po zdravlilni moči je KAMILICA.

Poizkus, napraviti kamilično kremo — je popolnoma uspel.

KAMILA KREMA

edina ima v sebi čudovito zdravlilno in pomlajevalno moč kamilic.

KAMILA KREMA izvleče iz kože vse nečistoče in jo napravi mlado, mehko in odporno. ODPRAVI lišaje, izpuščaje, ogrce, abscese, premastni ali presuhi lesk, nosno rdečico itd. ZDRAVI rane, razpokano kožo, opekline, ozeblino, vnetja, žužje, ture, ječmen, nahod itd. KAMILA KREMA ne potrebuje druge reklame, nego to, da jo spoznate. Dobi se povsod. — Orig. škatlica Din 10.—. — Kamila o'je za masažo: steklenica Din 15.—. Razpošilja: LEKARNA JOŽE OBLAK, Št. Vid nad Ljubljano.

puder deluje nelepo, prav tako tudi modna šminka na licih ali trepalnicah. Kar je pri mladih ženskah stvar okusa, deluje pri starejših neokusno. Od neke določene dobe naprej mora ženska ohraniti isti obraz in paziti samo še na to, da njegovega videza ne poslabša. Neguje naj ga samo z neznatnimi umetnimi pomočki, ki bodo neopazni. Nikakor pa ne kričečih barv in izprememb.

V zvezdah je zapisano ...

Od 24. oktobra do 23. novembra v znamenju škorpiona rojeni spadajo prav za prav v tisto vrsto ljudi, o katerih pravimo, da so dobri prijatelji, toda slabi sovražniki. Malokateri izmed njih je neznajnejš. Med ljudmi, ki so v tem znamenju rojeni, naletimo na odlične zdravnike in bolničarje. Kot govorniki znajo poslušalce navdušiti, kot reformatorji so z vsem svojim bistvom za svojo idejo. Če so književniki, pišejo knjige praktične vsebine. Kot učitelji imajo uspeh.

Kuntare Vilko:

Volna angorskega kunca.

Volna angorskega kunca je čisto svojevrsna volna. Gojimo sicer tudi angorske mačke in angorske koze, toda le volna angorskega kunca je mehka kakor svila. Ker je zelo dra-

ga, jo uporabljajo večinoma za okraske na oblekah. Če pa nosimo iz te volne jopice, nogavice ali rokavice, občutimo na dotičnih delih telesa posebno toploto in zračnost, kar obvaruje naše telo revmatičnih bolezni, kakor je zdravniško dokazano.

Pred plesom in sportom — proč z dlakami!

Če se hočete neovirano kretati v družbi, morate v prvi vrsti skrbeti za odstranitev nepotrebnih in nadležnih dlak na rokah in nogah, pod pazduho, na obrazu in tilniku. „Dulmin“ krema, kraljica vseh sredstev za odpravo te nadloge, oskrbi to naglo in brez bolečin. „Dulmin“ je bel, mehak, neškodljiv in prav lahko uporabljiv.

DULMIN

Krema za odstranjevanje

Skladišče za Jugoslavijo:
Jugofarmacija d. d., Zagreb,
Jukićeva ul. 12, kozmetični oddelek

DR. ALBERSHEIM, FRANKFURT/M.-PARIS-LONDON

Angorska samica z mladiči.

Angorsko volno nam dajejo angorski kunci s tem, da jih češemo in strižemo. Kdor želi gojiti živali samo za pridobivanje volne, naj si nabavi odrasle kunce, volnarje (to so kastrirani samci). Od treh odraslih volnarjev dobimo ob pravilnem negovanju na leto povprečno 1 kg angorske volne. Kdor se hoče posvetiti splošni reji angorskih kuncev in želi nasvete, mu priporočamo, da si naroči list «Rejec malih živali», v katerem je poseben kotiček za rejce angorskih kuncev.

Reja angorskih kuncev pridobiva pri nas vedno večji razmah. Saj nudi rejcu stalne dohodke z odprodajo mladičev in volne, ki jo zamenjujemo za denar ali za prejo in si tako lahko doma naredimo razne volnene izdelke.

Kokoš znese prvo leto največ jajc. Tako lahko že po prvem letu presodimo, ali je kokoš dobra ali slaba jajčarica. Mlade kokoši morajo znesti do konca marca 40 jajc, do konca junija pa 110. Živali, ki tega števila ne dosežejo, je najbolje poklati. Pri starih kokoših računimo do konca marca 20, do konca junija pa 90 jajc. Če hočeš, da ti bodo kokoši tudi pozimi dobro nesle, jih krmi zmeraj s toplo pičo.

Če govorimo o napredku naše industrije, moramo v prvi vrsti spregovoriti nekaj besed o naši stari renomirani firmi: **Kolinski tovarni cikorijske, d. d.** v Ljubljani.

Že od leta 1909. naprej smo imeli priliko občudovati energijo, s katero se je to podjetje počasi, vendar sigurno razvijalo in po svetovni vojni z začetim delom vztrajno nadaljevalo. Bili so takrat težki časi za vso našo industrijo, vendar je Kolinska z marljivim in racionalnim delom v l. 1922. popolnoma preuredila svoj obrat, dopolnila tovarno z novimi zgradbami in jo opremila z modernimi stroji, ki garantirajo prvovrstno blago.

Tovarna izdeluje vse vrste kavnih dodatkov, posebno znano «**Kolinsko cikorijo**», «**Redilno kavo**» s srcem, «**Figovo primes**» itd.

Pogon je urejen po najnovejših pravilih tehnike ter znaša kapaciteta tovarne do 180 vagonov letno.

Kolinski kavni dodatek vsebuje prvovrstne hranilne snovi ter je vsled tega zelo zdrav in okusen pridelek za kavo.

Naša sotrudnica si je pred kratkim ogledala to tovarno in je mogla le z zadovoljstvom konstatirati, da vlada vsepovsod v tovarni najlepši red in res vzorna snaga.

To podjetje spada sedaj med naša najbolj solidna domača podjetja in zasluži, da se njegovi izdelki čim več uporabljajo in priporočajo.

Vaš uspeh v življenju

je odvisen od Vašega razpoloženja, Vaše razpoloženje pa zopet od Vaših organov. Zlasti želodec in čreva so tu odločilna.

Pri slabem in bolnem želodcu se pojavlja glavobol, nespečnost, nervoznost in splošno nerazpoloženje. Prenapolnjena čreva povzročajo gnitje neprebavljene hrane, pri čemer nastane ogabno vrenje in se razvijajo škodljivi plini, ki zastrupljajo ves organizem.

Ako zaostaja blato predolgo v črevih, ga čreva vsesavajo, in tako pride ta nesnaga zopet v kri in tkivo; tako nastanejo razne bolezni, katerih vzroki se iščejo povsod, samo tam ne, odkoder izvirajo.

Ako hočete preprečiti take posledice, mora biti prva in glavna Vaša skrb, da uredite želodec in delovanje črevesja, kar dosežete na edinstven način z naravno Rogaško slatino.

Rogaška slatina vpliva živahno na želodčne funkcije, povzroča pojačano izločevanje prebavnega soka, podpira peristaltiko želodca in črevesja ter pospešuje izločevanje blata in urina.

S tem delovanjem Vam Rogaška slatina čisti organizem, pomlajuje telo, veča njegovo odpornost in daljša življenje.

Kot zdravilo je treba piti:

Pri slabem apetitu, pri kataru želodca in črevesja, pri lahkem zaprtju in pri malokrvnosti na tešče in potem pol ure pred obedom in večerjo po dve čaši «Tempel»; pri kataru, kroničnem želodčnem tvorju in pri tvorju ali kataru črevesa (dvanajsternika) toplo ali vsaj temperirano «Styria»; pri zaprtju, žolčnih kamnih, protinu in sladkorni bolezni po dve čaši tople ali temperirane, nikdar pa ne preveč hladne «Donat».

V vseh teh slučajih je treba piti zjutraj na tešče, potem pa pol ure pred obedom in večerjo.

Za žejo in kot namizna voda v splošnem pa naj nikdar ne manjka «Tempel».

Sadni in vinski mošt naj se ne pije sam, ampak vedno pomešan z eno tretjino Rogaške vode «Tempel». To da prav okusno pijačo — lahko bi jo nazivali domači šampanjec —, ki pliva prav prijetno in osvežujoče na prebavila, brez posledic, ki jih mošt drugače povzroča.

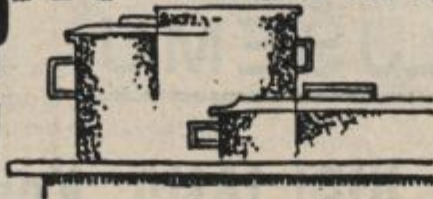

Elektrika v gospodinjstvu. (Nadaljevanje.)

Kakor smo že v začetku omenili, je pri nas elektrika še predraga, da bi z njo kuhali, in je kuhanje s premogom ali pa s plinom za zdaj še veliko cenejše. Po državah pa, ki imajo zadosti vodnih sil (Švica, Norveška), je cena elektrike razmeroma nizka, tako da že lahko elektrika uspešno konkurira premogu ali plinu. V teh državah se zato tudi v gospodinjstvu vedno bolj in bolj uveljavlja elektrika.

Sicer pa ni, ko primerjamo elektriko s premogom in plinom, važna samo cena, ampak ima kuhanje z elektriko še celo vrsto drugih prednosti. Predvsem je električno ognjišče brez vsakršne nevarnosti in je še veliko bolj snažno kakor pa plinsko. Pri električnem ognjišču se tudi ne razvijajo nikakršni strupeni plini in toplota se da še lažje in bolj natančno regulirati kakor pri plinu. Vse to so lastnosti, ki bodo električnemu ognjišču tudi pri nas prej ali slej pomagale k popolni zmagi.

Pri nas, zlasti pa še po nekaterih drugih državah, je mimo tega v prometu že cela vrsta električnih priprav, ki so zlasti za gospodinjstvo velikanskega pomena, ker lajšajo gospodinji delo in ji prihranijo veliko dragocenega časa. V gospodinjstvu doslej najbolj udomačene električne

priprave so: likalniki, srkalci za prah, samovari, pečice, pralne priprave, kopalne naprave, različni grelci za vodo itd.

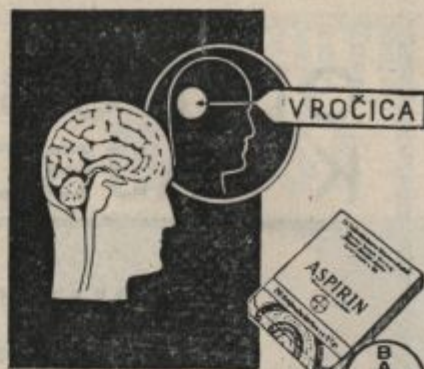
Glede nakupa električnih priprav naj poudarimo, da je zlasti tu najdražje blago najcenejše. Nič ni bolj nespametno, kakor če gleda gospodinja, kadar kupuje električne predmete, samo na ceno. Pa tudi pri napeljevanju elektrike moramo paziti, da se uporablja samo najboljši material zanesljivih tvrdk. Gospodinja, ki tako ravna, si bo prihranila precej nepotrebnih stroškov s popravili in marsikatero urico jeze.

Zadnji čas so že jele po nekaterih državah elektrarne računati elektriko za gospodinjstvo po znatno nižjih cenah, kakor je cena elektrike za razsvetljavo. Vsled tega se je tam seveda poraba električnega toka zelo povečala, povečal se je pa tudi promet z različnimi električnimi pripravami, tako da imata od znižanih cen razen gospodinjke korist tudi elektrarna in industrija. Upajmo, da tudi pri nas ni več daleč čas, ko bodo elektrarne to spoznale, kar bo samo dvignilo porabo elektrike in razširilo električne priprave. A. P.

Jedilni list za teden dni.

Ponedeljek.

Opoldne: 1. Paradižnikova juha z žličniki. 2. Mesni hlebčki (pol-

ASPIRIN pomaga pri zvišani temperaturi. **ASPIRIN** je mala tableta z velikim učinkom.

Vsaka tableta ima vtisnjen Bayer-jev križ

ASPIRIN

V. z. „Jugofa“ k. d., Zagreb.
Oglas je reg. pod Š. Br. 12.314 od 25. VI. 1934.

peti). Krompir v solati. 3. Jabolčni kompot.

Zvečer: 1. Jabolčni cmoki. 2. Sir. Torek.

Opoldne: 1. Riževa juha z gobicami. 2. Faširani zrezki. Krompirjev pire. Kumarice. 3. Sadje.

Zvečer: 1. Pečena jabolka. 2. Kostanj.

Sreda.

Opoldne: 1. Vranična juha z ocvrtim kruhom. 2. Stegno s parmezanom. Ocvrti krompirjevi korenčki. 3. Krapki z malinami.

Zvečer: 1. Telečji rižoto. Endivija.

Četrtek.

Opoldne: 1. Goveja juha s pečenim bobom (54). 2. Svinjske zarezbuice (karmenateljci). Opečen krompir. Brusnice.

„4711“ KLJUČ DO VIŠKA LEPOTE!

V tem svetovnoznanim znaku se izpolnjujejo želje vse gospóde, doseči in ohraniti mladostno ljubkost. S svojim prijetnim in bodrečim delovanjem daje «4711» živcem potrebno moč in odpornost. Dragocena sredstva, izdelana na podstavi tega plemenitega Eau de Cologne in prefinjena z njegovim znamenitim vonjem, skrbe za prikladno nego telesa. Kjer so se udomačile modro-zlate barve tvrdke «4711», tam vlada mladost in lepota.

«4711» se ne prodaja odprto, temveč samo v originalno zaprtih steklenicah z modro-zlato etiketo. Da ne dobite kake ponaredbe, odločno zavrinite odprto blago.

Bademovi otrobi Rave

omogočajo z majhnimi sredstvi idealno nego Vašega obraza. Splošno znano je, da očistijo bademovi (mandeljnovi) otrobi kožo vse nesnage, izpuščajev, mozoljev in odstranjujejo maščobo, a gotovo pokažejo bademovi (mandeljnovi) otrobi Rave velik uspeh, ker so kemično očiščeni in za nego obraza specialno preparirani. Pločevinasta škatla z navodilom uporabe Din 6—.

CREME DE LYS RAVE

je produkt zadnjih uspehov v moderni kozmetiki. Dnevna krema jemlje koži na obrazu sijaj in je idealna podlaga za puder. Nočna krema vsebuje maščobne in redilne sestavine posebne čistote, ki ponooči hranijo kožo in jo očistijo, omehčajo in zgladijo. — Lonček Din 10— v lekarnah in drogerijah.

OD DOBREGA K NAJBOLJŠEMU

ste se napotili, ako greste izbrat
blago za plašč, zimsko suknjo,
obleko in manufakturo sploh k tvrdki

NOVAK-LJUBLJANA, Kongresni trg 15

pri nunski cerkvi

Nudimo ogromno izberol!

Smo najcenejšil!

Na primer: Flanele za perilo . po Din 7.— 9.— 12.—
Barhenti za obleke " " 12.— 15.— 18.—
Volneno za obleke " " 21.— 34.— 42.—
Za dam. plašče voln. " " 48.— 64.— 98.—

Kamgarni . . . Din 98.— 128.—
Doub.e . . . " 86.— 124.—
Sportštof . . . " 70.— 136.—
Modne hlače " 68.— 198.—

Zvečer: 1. Makaronsko meso. Solata.

Petek.

Opoldne: 1. Lečna juha (23).
2. Kislo zelje. Fižol. 3. Rižev narastek z jabolki.

Zvečer: 1. Gobe z jajci.

Sobota.

Opoldne: 1. Juha iz zelene. 2. Koštrunovo stegno, pripravljeno kakor divjačina (206). Široki rezanci.

Zvečer: 1. Ocvrta bela jetra (prižljec). Zelnata solata s fižolom.

Nedelja.

Opoldne: 1. Francoska juha (27).
2. Telečje prsi z jetrnim nadevom. Pečen krompir. Pesa. 3. Jabolčna torta.

Zvečer: 1. Narezek. 2. Čaj.

Opomba. Številke v oklepajih pomenijo recepte iz naše kuharske knjige: «Kako naj kuham».

*

Jabolčni emoki. Naredimo bolj gosto vzhajano testo (kakor za buhte). Kiselkasta jabolka olupimo in jih zrežemo na kocke. Iz vzhajanega testa napravimo nato z jabolčnimi kockami polnjene emoke, ki morajo še enkrat vzhajati. Vzhajane emoke potem skuhamo v slani vodi, povaljamo v zarumenjenih drobtinah in potresemo še tople s sladkorjem.

Stegno s parmezanom. V telečje ali svinjsko stegno naredimo z nožem globoke luknje, ki jih napolnimo z majhnimi podolgovatimi koščki parmezana. Potem posolimo meso kakor po navadi in ga spečemo na maslu.

Ko lepo zarumeni, dodamo dobre, ne prekisle smetane in ga serviramo z ocvrtimi krompirjevimi korenčki (svaljki).

Krapki z malinami. 15 dkg vanilnega sladkorja, 3 žlice kave in trd sneg iz treh beljakov tolčemo v kotličku za sneg tako dolgo nad soparo, da se ta zmes zgosti. Nato namažemo pekačo z voskom in denemo nanjo ohlajeno peno v majhnih kupčkah, ki jih potem spečemo v malo ohlajeni pečici. Ko so krapki pečeni, jih vzamemo še tople s pekače (od odzunaj morajo biti suhi, znotraj pa še mehki) in denemo vedno po dva in dva skupaj, vmes pa mezgo iz malin ali iz kakršnega koli sadja.

Jabolčna torta. Skuhamo 30 dkg sladkorja, da se potegne od žlice, dodamo 40 dkg na kocke zrezanih sladkih jabol in vse skupaj tako dolgo kuhamo, dokler ne postane zmes prozorna. Nato primešamo 5 dkg arancinov, 7 dkg citronata, 3 dkg pistacij, 5 dkg mandeljnov (vse to poprej zrežemo na rezance), 3 dkg celih pinjol, sok in na drobno sesekljan olupke ene limone in ene pomaranče ter mešamo vse skupaj nekoliko minut nad ognjem, dokler se dobro ne sprime. Ko se tekočina popolnoma pokuha, zmes ohladimo in jo namažemo na oblato, ki jih zložimo drugega vrh drugega, nakar denemo okoli njih obroč za torte, pritisnemo torto enakomerno v obliko in potresemo po vrhu plast sladkorne moke. Torto denemo za nekoliko časa v razbeljeno pečico, nakar jo postavimo še za nekaj dni na topel kraj. Nazadnje odstranimo obroč, oblijemo torto z glazuro in jo okrasimo z različnim sadjem.

Vse lepe žene
v Parizu
uporabljajo, da ohranijo svežost svojemu obrazu
in da dosežejo od vsakogar zavidano mladostno
polt, samo učinkujočo, zdravo, dobrodejno in
nepogrešljivo

CRÈME SIMON

Zjutraj in na večer jo namažite na še od umivanja vlažno kožo; dela čudeže.

CRÈME
SIMON
SIMON PUDER
SIMON MILO

Lepo vezana
knjiga bodi
kras knjižnice v
Vašem domu!

Take vezave,
od preprostih
do najfinejših,
Vam oskrbi

knjigoveznica

Jugoslovanske
tiskarne

r. z. z o. z.

Ljubljana,
Kopitarjeva ul. 6/II.

Naročnice «žene in doma» dobe
11 leposlovnih mehko vezanih knjig
za Din 100.—

Planinske vijolice.

Kdor hoče imeti o božiču cvetoče planinske vijolice, mora že zdaj začeti z negovanjem.

Oktober meseca je treba vsaditi gomolje iz tople grede v prst, ki ji primešamo nekaj suhega listja. Lonček postavimo v sobo, ki ima vzhodno lego, in ga zalivamo po enkrat na teden s prestano vodo. Ko zapazimo, da je rastlina pognala kal, postavimo lonček tja, kjer naj stoji v času, ko bo rastlina cvela. Najboljše je, če si poiščemo tak kraj, ki ni izpostavljen ne prepihu ne prevelikemu mrazu ali preveliki vročini. Za planinske vijolice je najugodnejša temperatura osem stopinj Celzija. Pri zalivanju moramo skrbno paziti, da voda ne teče na gomolje ali na listje, ker bi sicer popki takoj odmrli. Ko je rastlina pognala kal, jo zalivamo vsak dan s postano vodo, vendar ne preobilno. Prevelika mokrota škoduje gomoljem. Orumenele liste in zvenele cvete odtrgamo. Rezanje s škarjami ni priporočljivo, ker izgubi stebelce preveč življenjskega soka.

Zdaj je tudi čas, da presadite pelargonije, da se boste lahko spomladi iznova veselili tega lepega okrasja balkonov in oken. Previdno odrežite močnejše sadike, ki nimajo cvetja. Pustite jih, naj ležijo nekaj ur, da se rezna ploskev posuši. Potem vsadite sadike v majhne lončke, ki ste jih napolnili s presejano prstjo. Lončke postavite v senčen prostor in jih večkrat poškopite. Ko so sadike pognale koreninice, jih postavite v klet, kjer naj prezimijo. Zalivajte jih le malo, kdaj in pazite, da ne zmrznejo. Meseca aprila jih potem presadite v druge lončke in jih počasi začnite redno zalivati.

VSAKO JUTRO MLAJŠA

Poizkusite še nocoj ta recept

Po zaslugi nenavadne iznajdbe se gube lahko odstranijo, koži pa se vrne njena mladostna lepota.

Znanosti je bilo že davno znano, da povzročajo gube pomanjkljavi gotovih življenjskih elementov kože. Te dragocene snovi pa se sedaj koži lahko vrnejo v obliki «Biocela», presenetljivega produkta, ki ga je iznašel dunajski vseučilišni profesor dr. Stejskal. «Biocel» je sedaj vsebovan v kremi Tokalon, hranilu za kožo, rožnate barve. Z uporabo te kreme se nagubana koža lahko spet hitro pomladi in uvela polt lahko postane sveža, svetla in mladostna.

Poizkusite kremo Tokalon, hranilo za kožo z Biocelom še nocoj. Že jutri zjutraj boste opazili veliko izpremembo. Čez dan pa uporabljajte kremo Tokalon, hranilo za kožo, bele barve, ki ni mastna. Po enome-sečni uporabi boste na videz vsaj za deset let mlajši.

BREZPLAČNI VZOREC: Vsak čitatelj tega lista more dobiti zelo okusno kaseto s kremo Tokalon (rožne ali bele barve) ter puder Tokalon različnih nijans. Pošljite Din 5.— v poštinih znamkah za poštino, omot in druge stroške na naslov: Hinko Mayer i drug. Odlj 16—C, Zagreb, Praška ul. 6.

V trgovini s papirjem Darinke Vdovič v Ljubljani, Gradišče št. 4, in v knjigarni «Domovine» v Celju, Kralja Petra cesta št. 45, dobite naše leposlovne in gospodinjske knjige ter revije «žena in dom» in «Priatelj».

**PATENT
STOPF
TWIST**

Zahtevajte «PST» pri svojem trgovcu. — Vzorec s poštino 10 Din dobite pri generalnem zastopstvu v Ljubljani, poštni predal št. v. 81.

Tkanini podobno obnavljate svoje perilo na šivalnem stroju

z enostavnim šivanjem naprej in nazaj mnogo hitreje in lepše kakor na roko s pomočjo priprave PST

zastopstvu v Ljubljani, poštni predal št. v. 81.

Velika tuba NIVEA PASTA ZA ZOBE

DIN.
70

čudovita po okusu
neprekosljiva v učinku!

J. J.:

Vrtna dela meseca oktobra.

Mesec oktober spominja gospodinjno na zimo. Vendar pa rasejo nekatere vrtno in poljske rastline, kakor repa, redkev, pesa, korenje, peteršilj, zelje in endivija, še najbolj bujno. Pustimo jih še v rasti in dozorevanju, ker 1. pridobivajo še na debelosti in dobroti in 2. bi se nezadostno dozorele korenine v shrambi slabo držale. Pripravimo pa jim prostor za vzimovanje, kamor jih proti koncu meseca ob lepem vremenu in v suhem stanju spravimo.

Včasih je bila med Slovenci navada, da so pri pospravljanju koreničastih rastlin zel populili, ne pa poredali z noži. Izkušnje so pokazale, da je to dobro in da se takšne rastline v shrambi mnogo bolje držijo. Pri tem delu primemo korenino z levo, zel pa tik ob njej z desno roko, potem jo zavijemo in hkrati odtrgamo. Kdor dobi malo prakse, mu gre delo zelo hitro od rok.

Drobnjak, peteršilj in zeleno posadimo v zaboje ali pa v lonce in prenesemo, preden nastopi grdo vreme, v podstrežje, preden pritisne mrz, pa v shrambo.

Pripravimo tudi prostor za vzimovanje endivije. Z delom samim pa nikakor ne hitimo. Zgodaj vzimljene rastline segnijo navadno že pred zimo. Pomniti je to:

1. za zimo so primerne samo zimске, zelene vrste,
2. sadike še ne smejo biti dorasle,
3. čim dalje jih hočemo obdržati, tem bolj na rahlo (redko) jih mora-

mo postaviti (tako rekoč vsaditi) v shrambi.

Prav tako kakor endivijo, vzimimo lahko tudi sadike zelja, ohrovta (navadnega in rožnatega) in cvetače. Te postavimo v zemljo poševno. Kdor na tleh nima dovolj prostora, napravi ob steni ali v kotu shrambe pokončne sklade. Lahko pa naredi tudi sredi shrambe okrogel sklad. Pri tem delu polaga rastline vodoravno v vrstah tako, da molijo glave navzven, korenine pa zasipa z zdravo in drobno zemljo. Nerazvite rastline v skladu dorasejo. Pravilo je, da mora biti sklad tako redko zložen, da se glave (zel) ne dotikajo druga druge. Samo potem se držijo in ne začnejo gniti. Taki skladi se napravijo lahko tudi izven shrambe. Biti pa morajo pod streho, ob začetku zime pa jih moramo pokriti z vejami, slamo, listjem, odejami itd. Tako bi morali delati tudi kmetje, pa bi jim ne bilo treba otepati pozimi dan za dnem samo kislega zelja. Pa tudi prodaja se pozimi tako shranjena povrtina prav lahko.

Dalijam, gladiolam, kanam itd. prežemo zdaj stebela, jih izkopljemo in položimo ob lepem vremenu za nekaj dni na sonce, da se osušijo. Čim bolj suhe so, tem bolje prezimijo. Dalijam in georginam pustimo za 20 do 30 cm dolge šture in jih položimo na sonce tako, da visijo ti navzdol, da se iz njih vlaga (sok) lahko izcedi.

Meseca oktobra presadimo zimsko solato v grede. V ugodnih legah sadimo tudi sadike zelja, ohrovta in cvetače za pomladansko oziroma zgodnjo poletno uporabo. Sadike kapusnic sadimo v zložne jarke, ki gredo od severa proti jugu. Preden nastopi zima, jih obsujemo s prstjo.

Korenje hrena in črnega korena lahko ostane preko zime v zemlji. Za zimsko uporabo si pa nakopljemo obojega in zakopljemo na lahko dostopnem kraju na vrtu ali pa tudi v shrambi.

Oktober meseca je najpripravnější čas za saditev sadnega in drugega drevja (razen breskev) in grmičja. Ako bi bili na vejah in vejicah še listi, jih postrizemo s škarjami tako, da ostanejo peclji ob vejah. Sadimo ob lepem vremenu in ob času, ko je zemlja suha, da se drobi. Vsako saditev po izvršenem delu dobro zalijemo.

Visoke vrtnice odvežemo od kolv in jih nalahko pripognemo proti zemlji, da se na ta položaj privadijo.

Predn pritisne zima, vse prazne grede prekopljemo, posebno slabo zemljo pognojimo in pustimo preko zime v korah ali grudah, torej neizravnano in neizgrabljeno. Večje vrtove in njive pa preorjemo in pustimo v oranju. Taki zemlji more mrz bolj do živega.

Ko odpade listje, poskropimo drevje z drevesnim karbolinjem (arborinom). Za pečkasto sadno drevje (jabolka, hruške) vzamemo 10 do 20 odstotno, za koščičasto (češnje, breskve, marelice, slive, češplje) pa 50 odstotno mešanico. Poskropiti je treba tako močno, da od drevja kaplja. (Arborin izdeluje Chemotechna v Ljubljani. V zalogi ga ima tudi Kmetijska družba).

Drobni migljaji.

Protí videzu utrujenosti: Pritisni konce prstov trdo na sence, zapri oči trdno, kar jih moreš, in jih počasi odpri.

Pred to utrjevalno vajo, ki jo moraš petnajstkrat zapored ponoviti, si obraz dobro namasti z oljem ali pa s kremo.

*

Lepota ima dva huda sovražnika: črnilo in solze. Neki zdravnik, ki se bavi zlasti z nego ženske lepote, odločno svetuje ženskam z nežno kožo: «Ne pišite pisem in nikoli se ne jokajte. Ta princip opustite le v skrajni sili!» Izkušeni gospod še dodaja: «Saj je tudi največja sreča za ljubezen, če žena — pa tudi mož — čim bolj skopari s pismi in solzami.»

Zakaj: preveč pisanja povzroča preveč joka, jok pa nabrekne oči in kolobarje okoli njih.

SHELL TOX

SIGURNA SMRT
VSEM INSEKTOM

Naročnina za list s krojno prilogo in 5 gospodinjstkih knjig: za vse leto Din 105—, za pol leta Din 54—, za četrt leta Din 27—; za Ameriko in inozemstvo dolarjev 5—; za Italijo Lit 37—.
Posamezna številka Din 5—, krojna priloga Din 2—, gospodinjstka knjiga Din 30—.
Deset brošuranih leposlovnih knjig Din 100—. Vezava teh knjig Din 60—.

Izdaja konzorcij «Žena in dom».
Izdava vsakega 1. v mesecu. Odgovorna za izdajateljstvo, uredništvo in upravljalstvo Rija Podkrajškova.
Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ulica 10/1.
Rokopis se ne vračajo.
Tiska Dolniška tiskarna, d. d. v Ljubljani
predstavnik Miroslav Ambrožič.

Prihajamo

zopet z
novostmi
za jesen
in zimo

ter Vas prijazno vabimo, da si
ogledate krasne modne vzorce
in izberete po svojem okusu

A. & E. Skabernè
Ljubljana

Lepi kostanjevi lasje, kakršnih še niste imeli

Ali so Vaši kostanjevi lasje tudi res takšni, kar se tiče barve, kakršni se Vam najboljše prilegajo? Če hočete, da postanejo Vaši kostanjevi lasje bolj samobitni in samosebni, jih pravilno negujte — z Brunetaflorom.

Brunetaflor deluje naravno in na svoj poseben način, ker ima v sebi hequil. S tem je posebno poudarjena kostanjasta barva — barvna snov temnih las. Lasje dobe čudovit lesk in nenavaden lesk!

ELIDA SPECIAL SHAMPOO

BRUNETAFLOR

Zajamčeno
brez sode in brez kemičnih barvil.